

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis.

Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas VII

Gruodžio-December 25 d., 1925

442

No. 23 (190)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill., Under Act of March 3, 1879, Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on April 12, 1921.

"VYTIS" (The Knight)
Published Semi-Monthly by Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania)

SUBSCRIPTION RATE:

Yearly	\$3.50
6 Months	2.00
In foreign countries and Chicago yearly	4.00

Advertising rates on application.
All communications must be addressed:

"VYTIS"

4736 S. Wood Street

Telephone Lafayette 6298

Chicago, Illinois

"VYTIS"

Jaunimo dvi-savaitinis laikraštis. Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$3.50
Pusmečiui	2.00
I Užsienį ir Chicagoj Metams	4.00
Pavienis numeris	.20

"VYTIS"

4736 S. Wood Street

Telephone Lafayette 6298

Chicago, Illinois

Visiems nariams bei narėms, bendradarbiams, skaitytojams, prieteliams ir rėmėjams linkime linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA

Kun. Pr. Vaitukaitis

Šv. Kalėdos ir Nauji Metai.

Laikas bėga, viskas mainosi—tuoj ir vėl prisiartino Kalėdos. Ši šventė yra linksmiausia ir įdomiausia visai žmonijai.

Per šimtmečius pranašų skelbtoji valanda atėjo. Antras tūkstantis metų jau baigiasi nuo to laiko kada pasaulis sielvartose, nuliūdime, vergijos prispaustas sulaukė ir išvydo tikrosios šviesos žvaigždę—linksmosios žinios (Evangelijos) erą—gimusį svieto Išganytoją, kuris atnešė visam pasauliui, tuomet tamsybėse klaidžiojančiam, tikrąją šviesą; nuliūdusiems suraminimą, vergijoje esantiems liuosybę, kenčiantiems paguodą ir nelaimingiesiems palaimą.

Šioje šventėje rodo it visas pasaulis išnaudo atgema. Visi sveikinasi, išreikšdami savo širdingiausias kits kitam linkėjimus. Čia prisimena ir senieji papročiai, laužymas ir pasidalinimas pašvęstos duonos-plotkelės. Dovanas vienas kitam duoda, o gautomis dovanomis gėrisi. Visų, kaip jaunų, taip ir senų, net ir nuvargusias širdis pripildo kokia tai nepaprasta giedri links-

mybė. Kiekvieno veide žėri pasitenkinimo išvaizdos spindulys. Džiaugiasi visas krikščioniškasis pasaulis. Džiaugiasi ir Katalikų Bažnyčia linksmą "Gloria in excelsis Deo" giedodama, kurią Betlejaus stainelėje, Kristui gimus pirmu kartu angelai giedojo sveikindami Kūdikelį—Dievą žmogaus kūną ėmusį. Kristus atėjęs ant žemės atnešė ramybę žmonėms geros valios.

Pirm Kristaus nebuvo pasaulyje gailestingumo vargdienių link. Tuomet kas buvo galingsnis, tvirtesnis, tas ir teisybę turėjo. Netinkami asmenys, ligoniai bei seneliai buvo nepageidaujami ir žudomi. Tarp pagoniškujų tautų barbarizmas tikroje to žodžio prasmėje visur viešpatavo. Moteriškė iki žemiausio sluoksnio gyvenime buvo nutremta ir laikoma kaip vergė.

Kristus atėjęs panaikino vergiją, žmonių širdyse sukėlė gailestingumo jausmą; žmones padarė sąžinėje atsakomingsais ir teisingais, kurie Jo mokslą išpažino. Kristus iškėlė moteriškę, iš taip žemai nustumtos, iki aukščiausio laipsnio—

davė jai visas žmogiškumo teises, aprinko sau už motiną Mariją, iš Dovydo giminės ir, jai mirus, su kūnu paėmė į dangų, paskaitė ją angelų kariene ir visos žmonijos globėja. Kristus užgynė žmonėms viens kitą skriausti bei žudyti. Kiekvienas turi pilną teisę gyventi ir visomis Aukščiausiojo gėrybėmis naudotis.

Visą ką pasaulis šiandien turi gera: prieglaudą, ligonines, gailėstingąsias sušelpimo įstaigas, labdarybes, našlaitnamius, vienuolijas ir dešimtimis tūkstančių skaitomas pasiaukavusių gailėstingiesiems darbams, kiekvienoj šalyj, abiejų lyčių asmenų, tai vis dėka tik Kristaus—vardan Jo žmonija tą visa vykina, steigia ir turi. Kristaus nuopelnuose ir pažadėjimuose žmonija semia stiprybę, kantrybę ir ištvermę sunkiuose bet geruose darbuose, gyvendami šioje žemėje, ir vilties turi už tai įgyti visuotinąją laimę amžinatvėje. Tadgi, tame minėjime Kristaus atėjimo šventės-Kalėdų, žmonija džiaugiasi ir linksminasi, reikšdama Jam širdies dėkingumą. Džiaugiamės ir mes Vyčiai-tės, nes esame pagal to paties Kristaus principų įkurtos draugijos nariais—"gyvenam Tautai ir Bažnyčiai."

Arti rišanti su Kalėdų švente, tai Nauji Metai. Nauji Metai, religijiniai imant, yra tai mūsų Išganytojo vardo diena. Šioje šventėje žmonijos papročiai yra taipgi viens kitą sveikinti—sveikatos bei laimės linkėti, ir visame civilizuotame pasauly tas daroma. Čia jau nevien reiškiamą linksmų švenčių, bet kartu ir laimingų, pasekmingų, ištvermingų ir t.t.

Su Naujais Metais prasideda rodos kokia tai nauja žmogaus gyvenimo era. Kiekvienam žmogui ši šventė primena praeitį ir duoda progos susidomėti ateitimi. Čia žvelgiama į nuveiktus darbus ir tų darbų vaisius. Daroma nauji pasižadėjimai bei pasiržimai. Atidengiama naujas žmogaus gyvenimo knygos lapas; nauji idealai, nauji siekimai prie šviesesnio ir prakilnesnio tikslo.

Minėdami ir suprasdami svarbią reikšmę šių brangių švenčių išigilinkime jų dvasioje—džiaugdamies kartu su visu krikščioniškuoju pasauliu—mes Vyčiai-tės, kaip dalis (nors ir maža), tos katalikiškosios žmonijos, šiais Naujais Metais, darydami gerus ir ištvermingus pasižadėjimus gerame, neužmirškime reikalų savo brangios organizacijos, būtent, daugiau įdėti jai iniciatyvos, pasišventimo bei ambicijos lankyme susirinkimų, sutraukime daugiau jaunimo į mūsų organizaciją, kad kiekvienas narys bei narė, savo draugams reikšdami gerus linkėjimus, neužmirštų žodį kitą tarti, kad taptų nariais mūsų draugijos. Katalikiškojo lietuvių abiejų lyčių jaunimo Suvietytose Amerikos Valstijose yra labai daug, kurį

Vyčių vėliava dar nepridengia. Tadgi, lai būna visais šiais ateinančiais 1926 metais Vyčių obalsis, kad visą minėtąją jaunuomenę sutraukti vienon grupėn—po L. Vyčių vėliava.

Paminėjant šias brangias šventes, tokis nusištatymas mummyse, pradėdant Naujais Metais, su pasiržimu, ištvermingai veikti, atneš naudoms patiems, mūsų organizacijai ir visai esančiai bei priaugančiai šioje šalyje lietuvių jaunumenei.

—○—
Kun. J. Židanavičius

IŠ PRIEŽASTIES NAUJŲ,
1926 METŲ
PRAKILNIAM VYČIŲ JAUNIMUI.

Lai sau bangos priešų ūžia,
Lai įniršę net putoja,
Mes gi Vyčiai pirmyn!—Drąsiai!
Nes pats Viešpats mus globoja!
Ramūs būkim, bet visuomet
Dirbti uoliai—netingėkim,
Eikim drąsiai sekant Kristų,
Mokslu ir doromu spindėkim.—
Lai pasaulis prieš mus siaučia,
Mes jo niekad—neužgaukim,
Linksmi eikime prie tikslo:
Dievui, Lietuvai tarnaukim.—
Mūsų vadas juk pats Kristus;
Sekant Jį neabejokim,
Vyčiai!—Vytės!—Pirmyn!—Drąsiai!..
Tik vienybės nenustokim.
Daug išgelbėjom jaunimo;
Kad ne Vyčiai būt jis žuves,
Vieton veikt prakilnų darbą,
Būt sląstuose priešų puves!..
Jau mes šimtus kuopų turim',
Tūkstančius narių mes matom.
Dauginkim narius ir kuopas,
Darbo svarbą juk supratom.
Vyčiai!—Vytės!—Pirmyn!—Drąsiai!..
Darbo triūso negailėkim,
Meilę Dievo ir Tėvynės
Širdyse gražiai auklėkim...

—○—
P. Erūnas

NAUJI METAI.

Sušvito aušruzė metų naujų;
Griaudžiai sudejavo raudoms varpai.
Ant praeities griūvėsių—tai kapų—
Sušvito aušruzė metų naujų.
Nelaik's liūdėti praeitų dienų!
Nes lydi štai varpai jas amžinai.—
Sušvito aušruzė metų naujų.
Mes juos gi pasitiksime linksmi!

*Šyvinis***Kalėdų Aušrinės Pasaka*)**

(Skiriu L. G.b-i).

Kalėdų rytas! Apkasai! Aplink supa mirtinas laukas. Tyla! Neošia kairij tamsus, tamsus rūsčios slaptos pilnas miškas; nečiurlena mūs apkasų apačioj ledais sukaustytas upelis. Mirtina tyla!

Tik dangus! Tas didingas, aukštas, poetingas Kalėdų ryto dangus, pasipuošęs žvaigždžių gausybe, dengia tą nuožmūjį karo lauką, kur žmonės virtę plėšrais žvėrimis tyko vienas antro, kur dingusi meilė, žmoniškumas, kur vieton švento ramaus, viešpatauja kruvinas, baisus, šarvuotas idealas.

— Švyst!—tenai aukštybėse, rytuose, iš kur laukiama galingos aušros, kuri prašalins baugią nakties tamsą karo lauke, sušvito Kalėdų Aušrinę skelbdama Kalėdų rytą.

Nusileidžia žemyn mano šautuvas, rankos apkabina apšalusį durtuvą, Aušrinė akis nuvilioja prie savęs, tenai į aukštybes, kur ramu, gražu, prakilnu. Mintis nuo manęs iš karo lauko pabėga į gimtąjį kampelį, kur šjryt skamba linksmios, prakilnios Kalėdų giesmės, kur priminama Gimusysis pasauliui Ramybės Nešėjas, kur skelbiama angėlių giesmė “Ramybė geros valios žmonėms!”

Aušrinė akis nuviliojo, mintis pabėgo kur ramybės giesmės skamba, o čia, karo lauke, likausi vienas—be sielos, tik vienas šaltas dar krutancio šaltyje lavono šešėlis, kuriam užtenka lengvo vėjelio pūstelėjimo, kad jis iš to žiauraus lauko prapultų lyg nebuvęs, iš to lauko, kurio angėlių giesmės nepasiekia, nors jau 2,000 metų kasmet kartojamos, iš to lauko, kuriam Ramybė negimė, kuris išskirtas iš to viso ir negailestingai pasmerktas. Iš to lauko, kuomet ten... ramybės giesmės, čia sušalusių karių keiksmas, kuomet ten... linksmi sveikinimai, čia skaudūs skundai. Čia mirtis!

Ir kuomet ieškojau Ramybės Aušrinėje, kuomet mintis gražinau iš maloniais atsiminimais apipinto gimtojo kampo, Kalėdų Aušrinę pradėjo man sekti pasaką:

“Buvo vienas karys-šarvuotas, žiaurus, šaltas ir klajūnas. Klajojo nakties tamsoje svajonių dykumuose tarp stačių, aštrių uolų, pražūtingų bedugnių, ėjo, klupo, nerasdamas kelio į gražų, idealingą pasaulį. Su juo žaidė mirties šešėliai; jie dengė jam skaistųjį dangų, slėpė nuo jo žvaigždes, malonų rytojų.

“Kartą jam sustojus prie uolų, pamatė pro jas šviečiant skaisčių, gražiai žibančių žvaigždu-

tę, kurios niekas toliau nebeįstengė nuo jo akių paslėpti. Jis užlipo ant aukščiausios uolos, sudėjo savo šarvus po jos spindulių kojomis, ištiesė į ją rankas ir ji iš aukštybių nusileido į jo ledais sukaustytą krūtinę, ištirpdė ledus, parodė kur ramybė, meilė, svajonių galas. Pamatė jis prieš save svajojamąją grožę, laimę, idealingąją meilę. Jis pamilo tą žavingąją žvaigždę, pamėgo jos meilės dainą ir palikęs šarvus ant skardžių uolų, pasiėmęs užmirštas graudingas kankles, išėjo į pasaulį jų stygų žadinančiais balsais žadinti miegančius ir skelbti jiems ‘prisiartinantį laimingąjį rytojų,’ kur nebebus vietos šarvams, žiaurams, ašaroms, kur viešpataus meilė, ramybė, laimė. Jis tapo pranašas-poetas!”

—o—

*M. Gustaitis***NAUJI METAI.**

Jau skelbia paparčiais dangus iškaišytas,
Kad senmetį šitą užklojo naktis;
Iš amžių gi iššios užgimūsis rytas
Gamina žmonijai slaptingas viltis.

Pulkai debesėlių, varsoms pasipuošę,
Ten akį masina vilionių sritin;
Gražu pažiūrėti, tačiau, ką jie ruošia,
Ar audrą, ar giedrą, to niekas nežin’...

Kad linki kaimynas tau iš papratimo,
Ar sveikina draugas, karštai iš širdies
Linkėdamas laimės ir pasisekimo,—
Ant svetimo žodžio neremki kloties:

Pats ateitį tverki sulig idealo
Garbingai aukščiausio. Jei myli aną—
Laimingas, antraip—jei širdis jau atšalo—
Sielokis atgimti dvasią amžina.

Žmogaus! savo dvasios ar mąstei galybę,
Kad glūdančias gelmėj sukelsi jėgas,
Sužadinsi visą minties paslapybę,
Ir vėsulus valios, ir jausmo stygas?...

Ką tuomet nutarsi—tai šventa; kad kraują
Už tat reiktų lieti—tai dora, gražu.
Taip griauk ir statydink gyvenimą naują,
Ir ant geležinių jį remki ašių.

Tikėk, kad į krūvą sutrauksi šiandieną
Visas savo dvasios ir kūno jėgas,
Pakreipsi į tikslą prakilnų ir vieną,
Galybė atvers tau stebuklų angas...

—o—

Kur žemčiūgai, žalios rutos, kur raiba gegutė,
Ten tėvynė, ten sodybos, ten sena močiutė.

Maironis.

*) Mintis paimta iš praėjusių karo laukų Kalėdų.

J. T. Smith

Ateitininkas.

(Iš angliško liuosai vertė A. K. Tauragis)

SKYRIUS XXVI

Kai-kurios Permainos.

Ką Tėvas N— pasakė Tamui Bensonui nėra žinoma, bet atsinešimas į Edvardą persimainė. Nebuvo daugiau nei išmetinėjimų, nei paniekinių, nei žvilgsnių ugninių, tiktai kietas, šaltas būdas, kurio niekas negalėjo kaltinti. Tamas dabar žinojo, kad jis negalėjo persekioti vaiką, kuris turėjo tokius draugus, jį remiančius. Ir kunigas taipgi pakalbėjo su Urliu kurios kalbos pasekmė buvo, kad valgomų daiktų krautuvės savininkas vėl vaiką rėmė, ir ėmė kalbėti apie pakėlimą į raštinę.

“Ar manai, kad tau raštinėj sektūsi?” užklausė Urlis. “Ar žinai nors kiek apie knygų vedimą ir raštą ir pirklybišką skaičiavimą?”

“Visą tą ką knygos gali išmokinti,” atsakė Edvardas, “bet, žinoma, knygų mokslas ir tikras darbas raštinėje skiriasi vienas nuo kito.”

“Visą tą ką knygos gali išmokinti,” atkartojė Urlis. “Ir kur gi tu išmokai visą tą ką knygos gali išmokinti?”

“Namie ir mokykloj, ir retkarčiais pagalbias Tėvo N—.”

“Jis man ši-tą apie tai papasakojo, ir sakė kad vareisi gerai. Bet leisk man tave ištirti. Parašyk laišką užsakantį daug dalykų ir prašyk siuntėjų pasiūsti greičiau nei aną kartą. Žinai, anuo syk užėmė daug laiko su prekėmis skardinėse.”

Už kelių minutų Edvardas padavė laišką į rankas senam žmogui, kuris jį perskaitė su pasigėrėjimu ir nusistebėjimu. Pats nė pusė taip gerai nebūtų padaręs su tokiu laišku. Raštas išrodė it tiesiog imtas iš raštų knygos, tik dar geresnis, nes jame buvo gyvumo ir charakteriaus. Laiško forma buvo gera, kalba taisykliška, ir prekių suskaičiavimas teisingas.

Turbūt daug lavinai, kad šitą išmokus,” sakė Urlis.

“Nuo to laiko kai atsirado proga,” atsakė Edvardas.

“Dabar, kaip su knygvedyste? Kaip ilgai tą lavinai?”

“Tamsta, nuo tada kada į šią vietą atėjau. Žinojau, kad atsiras proga kurią dieną stoti į raštinę ir išmolti šio užsiėmimo paslaptis, tad rengiausi iškalno.”

“Tu esi vaikas kaip ir tie kuriuos pažinau prieš penkiasdešimt metų,” ir Urlis išlengvo sudavė jam per pečius su ranka. “Jie visuomet mąstydamo apie prisirengimą tam kas dar buvo prieš juos. Šiomis dienomis rodos, kad su jaunaisiais tik perstatymai ir šokiai ir pokiliai ir beisbolė, gi apie tai kas prieš juos stovi, nesirūpink kol prie jo neprieisi.”

“Užtatai, Tamsta, Tėvas N— įkūrė Ateitininkų Ratelį,—kad išmokinus vaikus kaip ateičiai prisirengti.”

“Na, tai tavyje jis turi gerą rekrūtą, Edvarde, ir aš tuomi džiaugiuos. Pirmadienį įstosi į raštinę, o lauko darbui aš gausiu kitą vaiką.”

“Ačiū, Tamstai!” sakė Edvardas, jo veidas paraudonavęs ir akys žibančios. Vėl stojus prie darbo, taip buvo nudžiugęs, kad vos galėjo kalbėti ar net ir mąstyti. Užbaigė su Kūdikų mokykla, kaip jis vadino pintinę ir vežimėlį; užbaigė šlavimą ir dulkinimą ir krovimą ir prekių į namus vežimą.

Urlis, žiūrėdamas į jį per savo akinių viršų, ūmai pastebėjo, kad Edvardas jau daugiau ne vaikas, bet jaunas vyrukas, didumu, ir prityrimu, ir rūpestingumu. Išbuvo jis krautuvėje du metus, ir jau baigė septynioliktus metus. Niekad nedirbo pas jį kantresnis, neatmainomo ūpo, darbštesnis arba protingesnis vaikas. Jis buvo išmokęs visas prekybos smulkmenas kurias buvo galima išmolti. Kai-kuriuose dalykuose jis daugiau žinojo negu pats Urlis. Buvo dar aukštas, gero sudėjimo, ir savo pasielgimuose it vyras, žiūrintis į pasaulį išbalusiu veidu, liudnomi akimi ir protinga išvaizda, kuri apreiškė tik dalį jo prigimties. Jis buvo linksmas, juokus mėgstantis vaikas, bet savo tykiose valandose jo gyvenimo tragedija—tėvų ir giminių nustojimas, ir jo gyvenimas našlaičių namuose—užėmė pirmą vietą jo mintyse, ir suteikė jam nusiminimo išvaizdą. Gi ištikro, jis nebuvo nusiminęs, bet linksmas ir pilnas vilties. Savo pakėlimą jis užsitarnavo, ir nors jam išpuolė dirbti petys į petį su Tamu Bensonu, tas nesutruškino jo džiaugsmo. Jis galėjo kęsti didesnius vargus negu šis, ir, vistiek, Tėvas N— uždėjo apinasrius šiam piktam sutvėrimui.

Edvardas neišdrįso namiškiams pasakyti apie savo gerą laimę, vien dėl to, kad būtų iš to didelį triukšmą sukėlė. Aroldas ir Vincas būtų

užsispyrę apvilkti jį sulyg naujausios mados, su puikiu kaklaraiškėčiu, žibančia spalva įkišta, ir su kitais padabinančiais niekniekais, kas valgomų daiktų krautuvėj nepritiktų. Jam raštinėn įeinant Tamas Bensonas pirmu syk linktelėjo galva į jį, davė jam dalį pamokų knygų užlaikyme, be tolimesnių paaiškinimų kaip tik kas buvo reikalinga šiam ypatingam darbui. Tamas žinojo su kuomi jis turėjo kovoti. Į mėnesį laiko Edvardas žinos kiekvieną pirklybai reikalingą knygą, ir turės plianus ant pirštų galo. Bet Tamas tam pasirūpino iškalno. Jis sudarė naują knygų vedimo sistemą, gi senąją ir tikrąją galės sau pasilaikyti. Edvardas niekadosis bendrovės paslapčių ir jos pirklybos nesužinos. Bet ką tas reiškė Edvardui, bile tik jis buvo linksmas?

Bet dar keisti dalykai pradėjo įvykti namie. Maloniosios birželio dienos jau buvo pusiau praejusios. Smilčių Suonaša buvo geroj tvarkoj maudymo metlaikiui. Po Ateitininkų kojų pradėjo ugnies kibirkštys rodytis, nes mokslo laikas baigėsi. Tuo laiku vestuvių paskelbimas nustebino vaikus ir bendrakambaris pradėjo birzgėti jų nustebusia kalba. Radlienė savo tykiu, maloniū būdu pranešė apie tai, sakydama kad jie galėjo pastebėti Maginio į namus atkartotą apsilankymą; kad jo domė nevisiškai buvo į Vincą atkreipta, bet įmė ir Saulėnaitę ir, kad kelių mėnesių pažintis užtikrino josios ir detektivo pagarbą ir meilę del viens kito. Juodu tad susituoks.

Ir kokis ant vietos pakilo triukšmas! Vaikai nuduodami sveikino Arolą, gi vėliau švilpė "Vestuvių Maršą" ir vedė jį per nematomą eilę prie nematomo altoriaus. O vestuvės įvyks po dviejų savaitių ar kiek toliau, gi po vestuvių jaunavedžiai keliaus į Europą vestuvių pasivažinėjimui. Sugrįžę namo, Maginis ir Maginienė apsigyvens namuose netoli Smilčių Suonašos.

Dar linksmumui nepasibaigus, Edvardas pastebėjo kai-kuriuos dalykus apie kuriuos programoj nebuvo minėta. Kokį laiką jis turės su Tamu Bensonu kuomet susižiedavimo žinia visur pasklis! Apviltasis mes visą kaltę ant jo. Vėliau mažasis namelis nustos Saulėnaitės, ir bendrakambario linksmumas sumažės. Apielinkės oras neatgaivino Vinco stiprumą taip greitai kaip gydytojas norėjo, ir jo motina ėmė kalbėti apie važiavimą į kalnus. Tame padėjime Edvardas pasiliktų beveik vienas sau. Žinoma, jis turės Tėvą N— arti pralinksminti ir suraminti jį vien tik savo buvimu. Vis gi jis nesusilaikė nemąstęs kaip atmainingas gyvenimas yra, ir kaip sunku yra ilgai išlaikyti linksmumą. Taip jis išsitarė Tėvui N— vieną dieną.

"Bet apsiprasi," sakė kunigas, "ir ištikro tu esi tuomi apsipratęs, nes kuomi tavo gyvenimas buvo, jei ne atmaina? Tu tik tepradedi tą patėmyti,—ir viskas. Tau daugiau nieko nereikia daryti kaip tik daugiausia pasinaudoti tuomi kas yra arčiausia, o nustojusį ir būsiantį linksmumą palik Dievui. Vistiek gyvename ir gana. Bet tas man primena kad aš pats nesijaučiu sveikiausiu, tad ir aš sudariau visus savo plianus šešiams mėnesiams Europoj."

"Ištikro, aš paliksiu sau vienas," sakė Edvardas.

(Toliau Bus)

J. Narbutas

VERKĖ SESUTĖ...

Verkė sesutė kuomet žiaurus priešas, užpuolęs ant mūsų tėvynės, plėšė ir naikino visą šalį, dūmais paleisdamas šiaudines bakužes, išmindydamas rūtų darželius ir nuplėšdamas nuo gelsvų kaselių rūtelių vainikėlius...

Verkė sesutė, kuomet jos jaunasai brolelis, užgirdęs tėvynės balsą, pabalnojo savo bėrą žirgelį, pasiėmė aštrųjį plieno kardą ir išjojo tenai, kur mirtis kėlė krūviną puotą, kur berneliai lavonais klojo laukus ir ūpeliais liejo kraują.

Verkė sesutė, kuomet užgirdo, kad josios brolelis žuvo nuo priešo aštraus kardo, kad nukrito ant žemelės kraujais nulietos.

Verkė sesutė kuomet išvydo parbėgant vieną žirgelį, be josios brolelio.

Verkė sesutė išvydusi vos tik ką šviežiai supiltus smilčių kapelius, o tarp jų ir savo brolelio.

Verkė sesutė kas pavasarėlį, kuomet tik gegutė sukūkuodavo žaliojoj girelėj.

Verkė sesutė, ir šiandien tebeverkia, sunaikintos tėvynės, išminto gėlių darželio, nuplėšto rūtų vainikėlio ir žuvusio kovoje brolelio.

Utena.

Stasys Būdavas

SAULEI TEKANT.

(Trioletas)

Prašypsojus kaip svajonė,
Saulė amžių šypsena,
Štai išblaškė jau kariones
Prašypsojus kaip svajonė.

Prašypsojo, ir dejones
Dildo rytmečio daina;
Prašypsojus kaip svajonė
Saulė amžių šypsena.

Papilė, 10-VIII-1925.

A. Matutis

Belaukiant Naujųjų Metų.

Vaidinantieji:

ELEONORA.

MARĖ

EMILĖ

ZOSĖ

} jos trys sesytės.

KOTRYNA, jų seseryčia.

I-OJI MERGELĖ, atstovaujanti "Senuosius Metus."

II-OJI MERGELĖ, atstovaujanti "Naujuosius Metus."

Marė (murmančiai): Aš nenoriu miego ir gultų lovon neisiu. Visi kiti linksminasi ir leidžia smagiausią laiką belaukdami matyti pasibaigiant Seniems ir pasitikti pribūnant Naujiems Metams.

Emilė (pasipūsdama): Matai, kaip negera būti mažai. Nungi Eleonora jau devynioliktuose ir Kotryna, bene septynioliktuose metuose; juk suaugusios merginos ir joms valia smagintis, kai mums mažytėms peršama lopšys bei varoma lovon gultų ir užmigti ir miegoti.

Zosė: Apie ką gi čia einasi?

Marė: Tu, Zose, esi dar mažytė ir nesupranti; matai, Senieji Metai baigiasi ir delto visi švenčia ir linksminasi.

Zosė: Bet, ar-gi nebus kitųjų metų?

Marė: Taip, žinoma, tačiau bus visai kitoki metai; jie prasidės vidurnaktį, lygiai dvyliką valandą; ir visi varpai pradės tada gauti.

Zosė: Labai norėčiau aš laukti ir išgirsti jų gaudimą.

Emilė: To pačio norime ir mes. Na, ir visos turėsime progos pasiklausyti varpų gaudimo.

Marė: Manding, ką gi darysime, kad greitai prabėgtų nuobodus laikas? Apačioj viskas gyva ir linksma; suaugusieji klausosi muzikos ir žaidžia ir smaginasi; mes turime ramiai liktis čia.

Emilė: Turime ką nors pradėti, kitaip sumigsime ir pramiegosime.

Zosė: Ir vidurnaktį negirdėtume varpų gaudimo.

Emilė: Ar žinote ką? Visos velyk susėskime apie kakalį ir Marė teiksis mums pasakyti istorijos.

Marė: Labai gerai.

(Visos susėda apie kakalį. Zosė prieglobstij laiko lėlę.)

Marė: Na, kokią gi istoriją turiu aš pradėti?

Emilė: Pradėk pasakoti apie laumes. Nak-

tis, tai graži proga istorijai apie laumes; švie-soje, manding, kvaila būtų jas beminėti.

Marė: Kokia protautoja iš tavęs! Tačiau istorija apie laumes išgąsdytų judvi ir paskui suklyktumėte.

Emilė: Ne, taip nebus. Tik šiurpuliai prabėgs pro nugarkaulį ir tai prilaikys visas budėti ir laukti vidurnakčio.

Marė: Aš tikiu, kad Zosė pradeda jau snausti.

Zosė (pasitaisydama): Visai ne. Aš tik pasilenkiau pažiūrėti ar patogu yra mano lėlei. Na, pradėk savo istoriją.

Marė: Jau pradėdu. Tik, domės!— Vieną kartą gyveno piktadarys—

Emilė: Vieną kartą? Aš gi maniau, kad daug jų buvo visuose laikuose.

Marė: Gal ir yra taip. Tačiau sakomasis buvo didžiai niekšingas piktadarys. Na, ir jis begalo gerdavo lemonado ar kit-ko ir vis gerdavo ir neliaudavo gerti; ir tas piktadarys neturėjo turto.

Zosė: Tai, delko gi nėjo jis užsidarbiautų?

Marė: Piktadariai nemėgsta darbo dirbti; jie, vieton dirbtų, plėšia ir vagia.

Zosė: Ar-gi tas kalbomasis piktadarys buvo vagis?

Marė (reikšmingai): Jis buvo ne tik vagis, bet ir galvažudys. Jis tai pažinojo turtingą dailydę, gyvenantį miško gale, ir vieną naktį nuėjo pas jį ir tarė: "Duok-še savo turtą ar savo gyvastį."

Emilė: Ir ką gi gavo?

Marė: Dailydė buvo vyras ne tik doras, bet ir drąsuolis. Tatai piktadariui atsakė, neduosias savo turto, nei savo gyvasties. Delto piktadarys nužudė dailydę. Tačiau žmogžudys pirm paimsiąs dailydės turtą turėjo nusikratyti nužudyto lavono, nes gerai žinote, kad yra pavojinga būti atrastam greta nužudyto žmogaus: už tai pasmerkiama kartuvėmis.

Emilė: Aš, manding, nemanau žudyti nei vieno; tatai būk rami ir tęsk savo istoriją.

Marė: Piktadarys paėmė nužudyto lavoną ir palaidojo po medžių miške; sekamai skubinosi atgal į dailydės tuščią grįtelę. Vėjas pradėjo tada smarkuotis ir užti ir raudoti "u-u-u-u-u-u." Ir piktadariui išrodė lyg rauda nužudytas dailydė.

(Mergaites apima šiurpuliai ir susiglaudžia į vieną.)

Emilė: Vaje! tai buvo baugu ir baisu.

Zosė: Aš spėju, kad galvažudys norėjo uždengti ir paslėpti savo galvą ir veidą.

Marė: Netrukus iškilo mėnulis ir žmogžudys pradėjo ieškoti kiekvienoje kertėje surasti dailės turto; tačiau į galvažudį žvelgė iš lango kas norints baltose drapanose.

Zosė: Ar tai buvo laumė?

Marė: Būk kantri ir dažinosi viską. Toji esybė baltose drapanose įkibo į piktadarį—ve, šitaip (*ji atsistoja ir imituoja gestais iš-lengvo, bet reikšmingai*), ir galvažudys, išgąsdintas ir drebėdamas, privalėjo sekti baltuoje esybė.

Emilė: Ir paskui, kas gi atsitiko?

Marė: Baltuoje esybė viliojo piktadarį tekiną iki miško galo ir tada išnyko staiga. Tačiau žmogžudys nebegalėjo susitūrėti ir bėgdamas užkliuvo į uolą ir nususuko sprandą.

Emilė (drebėdama): Vaje, aš bijočiau eiti pro tą mišką.

Zosė (mingančiai): Tai galvažudys nebuvo pakartas?

Marė: Ne. Tačiau, ar-gi ne vis viena, kaip ir nususukti sprandą?—Ir nuo to laiko juodasis debesys visada kabojo virš miško toje dalyj, kur nužudyta dailė.—Aure! žiūrėkit į Zosę! Aš tikiu ji bemieganti.

Emilė: Velyk temiega. Ji per maža laukti vidurnakčio. Aš gi nesnausiu ir sulauksiu. Ar tu užbaigei pasakoti savo istoriją? (*Ji atšlieja savo galvą į pasėstą.*)

Marė: Beveik. Ir po to niekas nebeaugo tame miško gale. Visos gėlės nuvyto ir išnyko, žolės bei žalumynai išgaišo ir paukščiai nustojo čiulbėti. (*Palengva ir ramiau.*) Vėjai dejavo ir medžiai šlamėjo tykiai—tykiai—Tikrai! Emilė jau užmigo, kaip ir Zosė.—Manding ir aš nesėdėsiu vienu viena. Aš manau ir-gi primigti, tik trumpai; vidurnaktyj, kai užgaus varpai, tai prižadins mane ir turėsiu progos atsisveikinti su Senaisiais Metais ir sutikti Naujuosius Metus. (*Ji atsišlieja ir užminga.*)

(*Po trumpos pauzos įeina Eleonora ir Kotryna.*)

Eleonora (žvelgdama į miegančias sesytes): Išrodo, kad mano sesytės pasirijo neiti gultų, tačiau sėdėti ir laukti, kaip vyresnieji daro, kad sutikti ir pasveikinti pribūnančius Naujuosius Metus. Ir matyti, jog miegas užkariavo jų troškimą ir nunai yra laimingos sapnų karalioj.

Kotryna: Dabar neišbudinkime jų ir ramiai teilsiasi kol užgaus vidurnakčio varpai; ir tada mažytės gal pačios išbus.

Eleonora: Ar-gi nebūtų smagu tuomet pavaišinti jas trumpute misterija ir datirti išpu-

džių, kokiais persiėmė jaunutė jų vaizduotė iš nesitikėto įvykio?

Kotryna: Tu mintiji iš apačios pakviesti čion į viršų kaikuriuos kaukuotus linksmintojus?

Eleonora: Tikrai. Mergaitės, kaip išrodo, laukė, kad Senieji ir Naujieji Metai pasirodys joms vidurnaktyj regimais pavidalais. Tatai ne-užviltime jų įsivaizdinimo.

Kotryna: Tai puiki mintis. Iš nakties vėlybame laike nesugebės jos pažinti skirtumo tarp sumanyto vaidinimo ar įvykusios tikrumos.

Eleonora: Tai galima sekmingai įvykinti. Eikiva žemyn ir išaiškinkiva svečiams, kokias roles privalą imti sesyčių pavaišinimui.

(*Abidvi išeina, nesiskubindamos, tykiai.*)

Marė (atbusdama ir snuduruojanti apsižvalgo): Kas gi tokio atsitiko? ir ką gi darau čia?—A, taip! dabar aš atsimenu. Mes laukėme išgirstų vidurnakčio varpų gaudimą ir, manding, sumigome visos.—Žiūr! aš girdžiu nunai gaudžiant varpams!—Bet gi gaudimas nėra džiaugsmingas, kaip maniau pradžioje, tačiau liūdnas, o vis-gi iškilmingas! Kazin, delko taip? A, aš žinau delko taip yra. Varpai gaudžia atsisveikindami su Senaisiais Metais. Tada pribus Naujieji Metai lyg džiaugsmo ir laimės angelas. Vajė! aš nerimstu juos sutikti. Ir esu įsitikrinus, kad jie atneš ir įvairių gražių dovanų mums visoms.

(*Senieji Metai įžengia vidun neskubotai.*)

Senieji Metai: Tat-tat, mano kūdiki, tu nerimsti ir trokšti, kad Senieji Metai pasibaigtų kuogreičiausia. Tačiau, ar gi jie nebuvo pačiai draugingi pastaruose dvylikos mėnesiuose? Ar gi nesuteikė tau daug palaimų, kad pralinksmini gyvenimą?

Marė (svyruodama): Taip. Tačiau būta ir-gi daug rūpesčių ir vargų; ir kiekviena diena užduodavo sunkiųjų prievolių atlikti.

Senieji Metai: Tai visa tavo labui. A! visur taip atsiliepia man. Kiekvienas atsimena turėtas nelaimes ir skausmus, tačiau pamiršta gyventus džiaugsmus ir gautas palaimas. Aš gyvenau dvyliką mėnesių tarpe mirštuolių ir iš gausybės rago teikiau ir daviau neišsemiamą džiaugsmą ir įvairias palaimas, turtą ir patogumus, sveikatą ir laimę! Nunai atsiskiriu ir nors vienas pasakytų man ačiū už visus patarnavimus. Visi ilgiasi mano pasibaigimo ir teatsimena tik teisingumo bausmes, kuriomis mokinau, kaip reikią vertinti gaunamas palaimas. A, toks jau žmogus! Vis-gi aš paliksiu jam atsisveikinimo linkėjimus, kurie, kaipo tryškūs saulės spinduliai, kad nušviestų jo gyvenimo takus. (*Išlengvo šalinasi.*)

Marė (į šalį): Senieji Metai išnyks netrukus ir aš daugiau nebematysiu jų.

Senieji Metai: Tikrai, mano kūdiki, aš einu —aš grįžtu iš kur atvykau— amžinasties ribų. Tačiau tu klysti sakydama, jog aš išnyksiu iš akių ir daugiau nebematysi manęs. Vis-gi kurią dieną susitiksiva ties Rojaus vartais ir šis raštas, kurį laikau rankose (*rodydamas pergaminą*), atidarys tau vartus įeiti Rojaus vidun arba visai uždarys prieš tave.

Marė: O! kas tai galėtų būti? Velyk duok man tą raštą; tu gali dar pamesti ar prarasti jį.

Senieji Metai: Ne, mano kūdiki. Kas yra pavesta mano globai, tą niekada neprarandu ir nieko nepamirštu. Tavo visi darbai, geri ar blogi, atlikti pastaruose dvylikos mėnesiuose, yra surašyti ir talpinasi šiame rašte.

Marė: O, malonėk tą raštą atiduoti man, kad galėčiau ištrinti blogųjų mano darbų įtarpą.

Senieji Metai: Jau pervėlu, mano kūdiki. Visos žymės yra neišdildomos. Tavo Angelas Sargas, rasi, viską surašė auksinėmis raidėmis ar nelaboji dvasia sužymėjo juodžiausiu rašalu. Ir viskas pasiliks taip, kaip įrašyta. Tik dangiš-kasis sargas ties Rojaus vartais kvos ir ištirs visą įtarpą, kad išduoti kitą raštą, pavelijantį įžengti Rojaus vidun arba išduos pasmerkimo iš-tarmę.—Bet gi sudiev. Laikas varo mane ir pri-valau aš skubintis. Mano viešpatavimas jau pasibaigė ir palieku šį vainiką mano įpėdiniui, jauniems Naujiems Metams. (*Nusiima vainiką*). —Ir tark Naujiems Metams, kad tiksliai valdytų ir rėdytų viską ir linkiu, kad jo pavaldiniai būtų dėkingesni už visas jiems duotas ir teiktas pa-laimas.—Tu gi, mano kūdiki, atmink atsisveiki-nimo pamoką, kurią suteikiau tau. Linksmieji Naujieji Metai atneš tau kitą panašų pergaminą, tačiau tyrą ir naują, kurio baltuose lapuose dar nieko neįrašyta. Taigi, žiūrėk, kad nepalytėtuose lapuose būtų įžymėta auksinėmis raidėmis atlikti visi gerieji darbai ir kilniosios dorybės. Tam tikslui ir buvo tau duota jaunystės gražusis gyve-nimas; ir sergėkis nesutepti naujųjų ir baltųjų lapų juodomis žymėmis. Aš jau einu. Sudiev! Sudiev! (*Išlengvo prasišalina.*)

Marė: Senieji Metai pasibaigė ir su savim nusinešė, kaip ir kitieji Metai, praslinkusių dvylikos mėnesių mano gyvenimo istoriją. O! jeigu tik būčiau anksčiau pamąsčius ir besirūpinus, kad kiekvienai Senieji Metai baigiantys imtųsi su sa-vim gerųjų mano darbų ir dorybių punda. Ta-čiau, juoba! dienos ir mėnesiai slinko ir nesirū-pindama praleidau ir prakišau viską. Tik sva-jojau daugiausia gauti smagumų ir džiaugsmo. Aš buvau lyg toji neprotinga peteliškė beskrajo-janti nuo vienos prie kitos gėlės ir berankiojanti

saldumynus, tačiau niekada nesirūpinanti su-krauti turtingo maisto ateičiai.—Laimė! varpai, kaip gaudžia džiaugsmingai! Jie sveikina pasi-tinkant Naujuosius Metus! Oras, rodosi, prisi-pildė muzika ir gaudimas lemia džiaugsmą ir laimę.—Kas gi artinasi čion?—A, tai linksmieji Naujieji Metai!

Naujieji Metai (įeiną linksmiai): Sveika, sveiki visi! mano kūdiki. Niekada nesusitikome pirmiau ir tu jau žinai mano vardą.

Marė: Tikrai, Naujieji Metai! Aš laukiau jūsų pribūnant, žinodama, kad pribūsate apie tą laiką. Senieji Metai paliko atsisveikinimo lin-kėjimus ir paliepė man aukoti jums šį auksinį vainiką. (*Teikia vainiką.*)

Naujieji Metai: Aš priimu jį su pagarba, nes garbingai puošė ne vieną žilą galvą. Uždė-damas jį ant savo galvos turėsiu garbės tik trum-pam laikui ir paskui turėsiu jį atiduoti kitam.

Marė: Taip, tačiau savo rankose laikote skeptrą priklausantį tik jūsų asmeniui. (*Rodyda-ma į auksinę lazda, laikančią pergaminą.*)

Naujieji Metai: Tikrai. Tačiau, ar įspėsi jo tikslą?

Marė: Taip. Senieji Metai išmokino mane suprasti jo reikšmę. Ir aš pasirūžau, kad jo la-puose būtų įžymėta vien tik auksinės raidės.

Naujieji Metai: Tai labai gerai, mano kūdi-ki. Ir tavo gyvenimo istorija tebunie įrašyta taip, kad gerasis tavo Angelas Sargas džiaugtųsi, įžymėdamas vien tik auksines raides. Galop, kad viskas pataptų vien magiški žodžiai, kurie įsaky-tų Rojaus vartams atsidaryti tau ir susidarytų nemirštamoji poema, kurią džiaugsmingai giedotum per visus amžius.

Marė: Aš taikinsiu įgyvendinti Jūsų pamo-ką, linksmieji Naujieji Metai.—Žiūrėkit! mano sesytės išbudo ir į jumis žvelgia draugingomis akutėmis, žinodamos, kad joms velijate visokio gero. Prieš atsiskirsiant su mumis, kad šią nak-tį nunešus džiaugsmingas naujienas dar ir ki-tiems namams, meldžiamė mums palikti savo linkėjimus, nes esame įsitikrinusios, kad pribu-vote iš Dangaus su noru lydėti mus visus pas Amžinąjį Kurėją.

(*Mergaitės susispiečia aplink Naujuosius Me-tus; Naujieji Metai atsikreipia publikon ir pra-kalba į visus.*)

Naujieji Metai: Šiandien, mylimieji svečiai, prasideda mano viešpatavimas; ir šie naujieji metai tebunie džiaugsmingi ir laimingi jums, jū-sų šeimoms ir giminėms, jūsų Tautai—Tėvynei. —Aš velinu iš širdies, kad šiuose metuose ir vi-sada jūsų gyvenimas bujotų kilniomis dorybėmis, kai Tikėjimas, šviesioji žvaigždė, rodys kelią pas naujai Užgimusį Išganytoją.—Viltis ir Meilė, tos

dvi skaisčiosios sesers, tebendrauja ir priduoja ramumo ir džiaugsmo gyvenimui.—Tikėjimas tebūnie gyvenimo tvirtuoju pagrindu ir Angelai, globojant, tegieda “Taika žemėje gerosios valios visiems žmonėms.”—Tačiau, begyvenant, gerbkite tėvų žemę, mylėkite prigimtą kalbą, nepamiršdami garsingo dainiaus, dainavusio žodžius:

Gražu už Tėvynę pavargti, kentėti;
Palaimintas darbas šalies prigimtos;
Laimingas, kurs, pradėdant aušrai tekėti,
Su broliais į darbą, kaip milžinas, stos!

O tu, kurs lietuvio tik vardą nešioji,
O dvasią užspaustum Tėvynės jaunos...
Tegul ir tave ateitis tolimoji
Minėja... kaip išgamą mūsų dienos!
Petys gi į petį, na, vyrai, kas gali,
Sustokim į darbą už mylimą šalį!

(Atatinkama užbaigti visiems giedant Lietuvos
Vyčių himną.)

Galas.

Kun. St. Kiškis,
Atkų S. F. atstovas Amerikoje

Ateitininkai - Lietuvos Ateitis.

(Užbaiga)

III. Kokie yra ateitininkų-studentų medžiaginiai reikalai? Mes be galo džiaugiamės sulaukę Lietuvoje savo universiteto. Be abejo, jisai turės pirmąją reikšmę mūsų kultūriniam gyvenime. Neliečiant ko kito, įdomu pažvelgti į studentus, kaip jie skirstosi pasaulėžiūros atžvilgiu. Iš 2,000 universiteto studentų organizuotų katalikų (ateitininkų) yra tik 300! Tai nėra per daug. Tiesa, socialistai nė tuom negali pasidžiaugti, nes kiek teko patirti jų skaičius nežinau ar siekia 50. Paskutiniu laiku atsiradę tautininkai (laisvųjų pažiūrų žmonės) gal sudaro kokią 1/3 ateitininkų. Universitetui tik įsikūrus, kas antras studentas buvo žydas; šiais metais jų sumažėjo, bet vistiek žydai sudaro bent trečią ar ketvirtą dalį visų studentų skaičiaus.

Medžiaginiu atžvilgiu geriausia bene bus ap rūpinti žydai. Nuo senų laikų jie gyvena miestuose, užsiimdami prekyba, dažnai turi nuosavius namus. Todėl mokslas jiems lengvai prieinamas. Daug blogesnė padėtis yra mūsų—lietuvių. Mūsų tėvai gyvena kaimuose; jie turi daug vargti kol vaikas baigs gimnaziją, bet įžengus jam į universitetą, labai dažnai daugiau neįstengia teikti pagalbos. Jaunuolis, pamylėjęs mokslą ir geisdamas jo dar daugiau, užmiršta tą vargą, su kuriuo kasdien kovojo būdamas gimnazijoje: jis klabena į Universiteto duris... Kaune pragyvenimas brangesnis negu provincijoje: iš namų pagalbos beveik nėra. Studentas stveriasi darbo. Statistinės žinios rodo, kad tik 10—15% studentų turi lėšų mokytis ir neina tarnauti. Visi kiti, vargdami sunkų mokslo darbą, pusę dienos pašvenčia įstaigai, kad gavus šiokią tokią užuodarbį.

Gerbiameji! Skurdžiai gyvenant, to užuodarbio gal ir užtektų, jeigu Kaunas būtų kiek

didesnis ir už normalę kainą galima būtų gauti kambarį. Bet čia ir yra visa nelaimė, kad Kaunas tapęs laikine sostine, negali į savo sienas sutalpinti 100,000 žmonių. Delei to sunkus būtų krizis yra skaudžiai jaučiamas. Kaune butai yra netik labai brangūs, bet dažnai jų visai negalima įgyti. Žinau faktų, kad mokytojai, pakviesti į Kauną darbuotis gimnazijoje, turėjo likti provincijoje vien delto, kad nesurado sau Kaune buto. Ir jeigu dar valdininkai aukštesnės kategorijos, gali konkuruoti dėl butų su savo draugais žemesnės kategorijos, tai studentas šios konkurencijos neišlaiko. Ir tam nelaimingam studentui, kuris dirba ir mokslo ir visuomenės darbą, tenka menkiausias rūšies nehigijeniškas kambarėlis ar tik jo kampas.

Buvo faktų, kad studentas dienos laiką turėdavo būtinai praleisti jei ne universitete, tai pas draugą, nes nusipirkęs teisę virtuvėje nakvoti, dienos metu neturėjo pastogės. Kiek toks gyvenimas skaudžiai užgauna jaunojo žmogaus sveikatą, turint omenyje jo sunkų darbą ir kiek delei to jaunų energingų žmonių be laiko nueina į kapus, neatnešę savo kraštui laukiamos naudos, žino tik tie, kuriems teko tose aplinkybėse gyventi. Kas daryti? Argi jau nėra priemonių tam blogumui pašalinti? Argi galima pasitenkinti kantriu laukimu geresnių laikų? Be abejo, ne! Bet buvo aišku, kad geriems rezultatams pasiekti reiks netik didelių ir drąsių sumanymų, bet ypač pasiryžimo ir ištvermės juos vykinant.

Ateitininkų Susišelpimo Fondas, kurio tikslas—šelpiti neturtingus moksleivius iškėlė sumanymą pastatyti Kaune, prie universiteto *Ateitininkų Rūmus*, kur studentai už pigią kainą gautų butą. Katalikų visuomenė su entuziazmu priėmė tą su-

manymą. Trumpu laiku iš katalikų inteligentų gauta į At-kų Rūmų fondą 100,000 litų. Įtraukti į tą darbą plačiųjų liaudies masių negalima buvo tikėtis delei jaučiamos dar Lietuvoj (ypač kaimė) pinigų stokos. Gautomis žiniomis rengiama visoj Lietuvoj "moksleivių diena" davė tik \$40.00! Gi Ateitininkų Rūmai sulyg turimo plano galės kainuoti bent 1—1½ mil. litų.

Kur ieškoti pagalbos? Mes žinojom, kad čia, Amerikoje, esama dar daug tautiečių, kurie kiekvieną Lietuvos svarbų reikalą supras ir atjaus. Mes prisiminėme kokios paramos sulaukė mūsų Tėvynė sunkioj bet džiaugsmingoj prisikėlimo valandoj iš savo vaikų, Amerikoje apsigyvenusių. Ir At-kų Susiš. Fondas pasiryžo siųsti į Ameriką įgaliotinius, kurie būdami kontakte su Federacija, aplankyti lietuvių kolonijas ir At-kų Rūmams parinktų aukų. Nors žinojom apie tai, kad Amerikos lietuvių ūpas yra atvėses ir duosnumas sumazėjęs, vistiek drįsime prisiminti tą malonią nors ir sunkią misiją manydami, kad ir mažiausia parama bus brangi. Iš kitos pusės turėjom vilties, kad Lietuvos jaunimo reikalai bus geriau suprasti ir giliau atjausti negu kokie kiti. Ir noriu prisipažinti, kad nors mūsų atvykimas į Ameriką šiemet buvo pavėlintas, betgi darbo pasekmėmis esame pusėtinai patenkinti. Džiaugiuos galėdamas Federacijos Centru išreikšti viešą padėką už jos informacijas, pagalbą ir maršruto sudarymą...

Laikau reikalinga gerb. atstovams pranešti, kad didžiausią auką suteikė gerb. kun. J. Židaničius, Amsterdamo parap. klebonas, \$600.00.

Baigdamas, noriu pareikšti vieną mintį. Jūs, Amerikos lietuviai, be galo daug gera esate padarę iš grynios savo tėvynės meilės... Tos meilės vaisiais pasinaudos ir Ateitininkai... Išrašę ant savo Rūmų sienos Jūsų pavardes ir dažnai į jas žiūrėdami, jie jausis Jums skolingi... Tad trokštu, kad atėjus kada nors rimtam pavojui Amerikos lietuviams prarasti tautinę gyvybę, Ateitininkai pirmieji atsilygintų Jums darbais!

Tatai yra dar stebuklingiau, jog tą mūsų kalbos prasenovę ne mūsų kunigų raštai užlaikė per tūkstančius metų iki šios dienos, bet mūsų išmintingos kalnėnų ir žemaičių motinos savo apkerpėjusiuose tarp girių nameliuose, kurios šiandien dar, išleisdamos savo vaiką į žmones ir įduodamos jam laimės ženklą, sako: "mirk, vaikelai, ar doras žmogus būk ir savo namų neužmiršk," —tos, sakau, užlaikė mūsų senovės kalbą, kuria mes šiandien, jų vaikai, galime didžiutis ir girtis, jog nė viena kalba šiame pasauly nėra taip aiški, kaip musiškė. S. Daukantas.

Margalis

PASVEIKINIMAS ŠV. KALĖDŲ DIENOJE.

Kalėdos! Ramiai jau prabilo varpai,
Padangėj lyg angelų girdis balsai;
Su džiaugsmu nepaprastu sveikinam rytą,
Ir akys kiekvieno linksmybe nušvito.

Į šventą bažnyčią jau skubinas minios,
Ir veržias jausminga malda iš krūtinės.
Kalėdos! maloni mums šaipos viltis,
Kad ūkana baigias ir saulė nušvis!

Kad valanda Dievo Sūnaus užgimimo
Palengvins Adomo vaikų ištrėmimą,
Na, sveikinu, broliai! tegu gi ta šventė
Per amžius pradžiugin kiekvieną, kas kentė!

Tegu gi nežūsta tas džiaugsmas Kalėdų!
Jos mus teaplanko su dangišku rėdu!
Ir šventą ramumą teduoda šiandieną.
Tegu visos širdys suauga į vieną!

—o—

J. Žvelgūnas

NAKTĮ.

Nakties tylumas,
Dainų skambumas—
Širdį manąją,
Kaip peiliais vėrė...
Kam džiaugsmas—
Man skausmas—
Jau širdis atbudus
Gailiai pravirko...

25-VII-17.

—o—

Stella Maris

TO LITHUANIA.

Oh, land of my waking dreams,
To you a song I shall sing:
Of mighty Past, that only seems
With courageous deeds to ring;

Of noble rulers that were great,
And sons that were brave and true;
Of castles now in ruins so sedate,
And hero graves overgrown with rue.

Oh Lithuania mine! Only to you
I sing this song of my heart.
Give me power of love to do
One deed for you, one little part.

Pray, let my little song be sweet,
May it carry a message clear,
And its loving thoughts entreat
A greater love for you, my dear!

Norwood, Mass., 12-4-25.

Jurgis Daina

KALĒDŲ SAPNAI.

I.

Suvalgiusi kūčios iškilmingą vakarienę, iš pažiūros rami ir laiminga Statulių šeima, išsiskirstė gultų. Pirmi apleido valgomąjį kambarį seniai Statuliai. Jie daugiau negu kiti dirbo dieną ir, būdami labiau pavargę, išsiskubino pasilsėti. Paskui juos pradėjo skirstytis į savo miegamuosius kambarius ir kiti šeimos nariai. Tik vienas vyriausis Statulio sūnus Julius miego nenorėjo. Jis vienas paliko valgomąjį kambarį, ir nesijudindamas sėdėjo toje pačioje vietoje, kurioje kūčią valgė...

Tamsios mintys jį kankino. Ateitis—klaiki išrodė. Nė vienos laimės, nė džiaugsmo valandėlės per visą savo trumpą amžių jis nebuvo matęs. Visą laiką lydėjo jį vien vargai ir apsilvylimai. Ir ne jau jis niekumet nebus laimingas? Jeigu taip—gyventi neužsimoka! Štai ir dabar. Tėvai džiaugias jam sugrįžus... Sesutės kiekvieniame žingsnyj šypsos. Pataikauja jam visi. Net mažas broliukas visus savo saldinius, kuriuos tik gauna nuo sesučių, jam atiduoda. O kartais apkabina savo mažytėmis rankelėmis jo kaklą ir klausia:

— Pasakyk, broleli, kodėl taip nusiminęs?

Prisiminęs savo mažą broliuką, Julius kruptelėjo. Vienoje akimoje jo prote gimė klausimas:

— Ne jau ir jis, jo mažasis broliukas, užaugęs, nuėjęs neskirtu jam likimo, gyvenimo keliu, kaip aš, vėliau supratęs, pajus ir jaus save kiekvieniame žingsnyj nelaimingas? O tai būtų baisu!—nusipurtė Julius ir atsistojo. Pastovėjęs truputį vietoje, pradėjo vaikščioti po kambarį ir, gestuodamas dešine ranka, vienas sau kalbėjo:

— Gerai man. Neklausiau aš savo sąžinės ir proto, dabar kenčiu... Tapau aš matininku. Esu savistovus žmogus. Bet kas iš to? Kas iš mano matininkystės, kad mane muzikos pasaulis vilioja? O tepliorystė? Gal Romoj, ar Šveicarijos kurio nors kalno viršūnėje, šandie sėdėčiau, jei nuo mažens, prakaitą liedamas, būčiau siekęs jos užburtos karalystės! Štai dvi, kaip kūnui gyvybė, brangios mano sielai meno sritys! Be jų man trošku. Be jų nebūsiu laimingas ir žūsiu.

Apsistojo jis. Primerkė akis, rodos besistengdamas ką tai svarbaus suprasti. Bet bejėgiai rankos nusviro. Nė viena blaivi mintis jo prote neužkliuvo. Tik raidė "ž", žodžio "žūsiu,"

šnyptė ir užė jo galvoje, rodos norėdama ma-kaulę susprogdinti.

— Eisiu gultų—be nuovokos ištarė jis, it iš miego atbudęs.—Galvą ima skaudėti... Vistiek padarytos jaunystėje klaidos—mąstymu nepataisysiu!

Jau norėjo jis eiti į savo miegamąjį kambarį, kaip staiga neaiškiai pasigirdo gaikščiojimais graudaus verksmo. Valandėlę gerai prisiklausęs suprato, kad verkia jo jauniausioji, graži ir linksmas, it deivė, sesuo—Stasė.

— Kame gali būti priežastis jos graudžių ašarų—nusistebėjo jis, ir, užsigėdęs tai sužinoti, užsuko jos kambarėlin. Pradarė duris ir štai ką išvydo. Jo sesuo Stasė, vienam nakties aprėde sukniubusi ant minkštų baltų pagalvių ir, paslėpusi jose savo veidelį, taip verkė, taip sielojos, kad net jauni jos peteliai kilnojosi. Atsargiai jis priėjo prie jos ir palietė ranka šviesiai geltonus plaukus, išsidraikusius išilgai liekno liemenėlio!

— A, a, a!...—suspigio Stasė, pajutus jo ranką, ir, persigandusi, atsisėdo lovoje.

Pamačius brolį, sumišo. Nuleido akis. Gėda jai pasidarė. Ir ašaros pradingo. Baimė vienoje akimoje išdžiovino jų upelį!.. Tik krūtinė augštai bangavo ir užkimusiai sunkius atdusius iš širdies gelmių spaudė.

Valandėlę abu tylėjo. Brolis žiūrėjo į ją ir spėliojo, koki skausmai jos laimingo amželio nakties sapnus graudžiomis ašaromis plaudžia... O ji, nuleidus akis, mąstė, koku būdu brolis jos miegamam kambarėly atsirado. Ji neįsijautė ir negirdėjo, kaip jis įėjo. Galop atsipalaidavus išgąščio, nepakeldama akių, rūščiai paklausė brolio:

— Koki prajovai tave čion atnešė vidurnakty? Tfu, tfu, tfu!—nusišplovė ji tris kart į šalį—Aš taip išsigandau...

— Išgirdau tave beverciančią ir neiškentęs atėjau raminti. Ko gi verki naktimis? Tai nesveika!..

— Tau tai sveika—visai supykusi atsikirto Stasė.—Vaikščioji per dienas paniures... Aš nemačiau, kad tu būtum kuomet nors nusišpysojęs. Tai bjauru, netik, kad nesveika! Naktimis nemiegi ir į svetimus miegamus kambarius landai. Matomai bematininkaudamas gerai išmokai į panelių miegamus kambarius landyti... O, tai labai gražu ir sveika!

— Tfu, kokia pikčiurna—nūsispjovė iš savo pusės supykęs Julius.—Aš atėjau tau gero trokšdamas, o tu pyksti. Gerai. Pyk sau ir žliumk—pamojo jis ranką jos pusėn ir sunėręs už pečių rankas, pradėjo vaikščioti po kambarėlį.

— Kaip-gi nepykti?— pradėjo ji teisintis—Tavo suakmenėjusis veidas piktumą iššaukė. Verk kartu su manim, kalbėk lipšniai,—aš matysiu, kad mane paguosti nori. O dabar?! Ar gali būti tau suprantamos mano kančios? O ypač mano meilės kančios! Oi ne, niekumet!—papurtė ji rankomis pabrėždama paskutinius žodžius.

— Niekus pradėjai kalbėti—neramiai atsakė Julius. Matyt buvo, kad sesers žodžiai priminė jam senai kentėtą, jau užmirštą jo vidurinę kančią, kaip jis kitiems sakydavo, jo gyvenime apsi-vylimą, karštes meilės žlugimą! Daug jis tuomet kentėjo. Bet greit, kaip jis kitiems sakydavo, jį laikas pagydė. Jis viską užmiršo. Užtai jam, visa tai prisiminus, neramu pasidarė. Ir kad nieko daugiau apie tai negirdėti, jis, vos ištaręs seseriai labanakt, spruko iš jos kambarėlio ir sunkiais žingsniais nužingsniavo gultų.

II.

Stasė šypsena pro duris Julių išlydėjo. Jai gera buvo, kad savo žodžiais pataikė broliui į apgijusią, bet neišgydytą širdies žaizdą.

— Dabar ir jis kartu kentės su manim—liūdnei, bet pasitenkinančiai, pradėjo ji viena sau byloti—Man bus lengviau. Jis pats kentėdamas supras mano kančias ir tikrai galės mane paguosti...

Tardama paskutinius žodžius Stasė išsitiesė minkštoje lovoje ir savo grakštų kūną užsiklojo. Malonu jai pasidarė. Nakties sapnai pradėjo ją vilioti. Vien primerkus akis ji begales jų matė. Matė ir brolių savo sapnuose. Nepaprastai lipšnus jis jai išrodė.

— Toks jis geras ir nelaimingas—pro miegus šnabzdėjo Stasė. O aš jį dar supykčiau, naujas kančias sukėliau.

— A-a-a-ak!—atsiduso ji, sunkiai gailėdama brolio. O akys jos stipriau dar merkės. Ji jautė save pamažu grimstant sapnų prarajon!..

Jau vaizdenos jai, kad ji ne lovoje miega, bet gegužinėn, kartu su broliu, eina... Aplink lanka berybė. Po kojų gėlės viena kitos grazesnės. Saulės spinduliai slapstos-žaidžia jų žieduos. Priešaky matyt kalnelis, jaunais berželiais apaugęs. Ten patį gegužinė. Matyt jaunų porėlės. Girdėti muzika ir dainos. Rodos jau jai, kad jos brolis ne matininkas, bet muzikas... Stovi jis priešakyje didelio dudų orkestro ir diriguoja jam. Veidas rimtas.

Ilgai plaukai, kedenami lengvučio vėjo, draikos

sruogomis, retkarčiais uždengdami jo plačią, baltą kaktą.

— O, kaip aš laiminga!—tuksena Stasės širdelė.

Vaizdai keičias. Mato ji šalia savęs pirmos savo meilės objektą—Juozelį. Suvargęs jis ir sublogęs, kad vos pažinti jį tegalima. Akys liūdnos, nusiminusiai žiūri į ją. Senų atminimų ir naujai atgimusių jausmų sukuryje nori ji paimti Juozelį už rankos. Bet jis pakyla nuo žemės ir lengvų bangų efyro nešamas tolsta, tolsta nuo jos...

— Ne, dabar jau nuo manęs nepabėgsi—šnabzda nusiminusiai Stasė ir šoka prie jo, kad jį pagavus. Vienu akimoju Juozelis bite pavirsta. Nutupia ties jos kojomis ant balto gerbiniuoto dobiliuko ir, it vaitodamas, gailiai, be galo gailiai, zvinti pradeda.

— Vistiek, nors ir bite pavirtęs, būsi jau dabar mano, Juozeli, ir nepabėgsi nuo manęs—sušunka garsiai Stasė ir pratęsusį rankas puola prie jo. Jaučia, kad pasiekė tikslo: Juozelis, bite pavirtęs, sugautas. Pakelia ji maldingai akis į dangų ir dėkoja už tai Visagaliui.

Bet kas per monai? Gegužinė kur tai dingo. Žuvo muzika ir dainos. Tik vienas jos brolis sėdi paunksnėje jaunų berželių. Prieš jį stovi rėmeliuos tampriai įtempta drobė. Rankose daugybė didelių-mažų pieštukų.

— Ne jau jisai tepliorium tapo?..

Čia ji naujo džiaugsmo pagauta, užsimiršus stipriau sugniauzė baltus pirštelius į kumštį ir... širdį veriantį skausmą pajautė. Sugautoji bitė jai į delną įgėlė. Ištiesė ji pirštus ir žiūri. Geluonys giliai į delną įlindęs. Bitė gi, drebėdama, plazda sparneliais, nepajėgdama geluonies ištraukti.

Stasė paėmė sveika ranka ištraukė geluonį ir kartu su bite numetė žemėn. Priešmirtinai graudžiai ir gailiai suzvimbė bitė, tarsi siųsdama paskutinį sudiev visam matomam gražiam pasauliui. Kad dabaigti jos kančias, nustojusi sąmonės Stasė primynė ją koja ir alpdama, ištarus:

— Žuvo mano Juozelis!—atsibudo.

— Ak, kaip sunku—sudejavo ji praplėšus akis ir, tikrenybę suvokus, pridūrė—

— Ir sapnų gi keistumėlis! Dieve mano... Panašaus sapno dar nebuvau sapnavus.

Čia ji išsitiesė ir nusiraivė lovoje: visas kūnas pagangomis nuėjo. Kojas ir rankas nutirpusiomis pajuto.

Ilgai paskui vartėsi Stasė minkštam patale, bet akių sumerkti negalėjo. Visą laiką stovėjo jai akyse keistas sapnas. Protas spėliojo jo slap-tą reikšmę. Bet veltui. Ji ligi vėlam rytui negalėjo jo suprasti. Taip ir neįspėjo jo reikšmės,

nes ilgiau nebuvo laiko apie jį galvoti. Reikėjo keltis...

III.

Atėjęs į savo kambarį, Julius paskubomis nusirengė ir atsigulė. Bet kiaurai naktį nė vienai valandėlei negalėjo akių sumerkti. Tikrai tai nelaiminga naktis jam buvo. Visos kūno galės prieš jo vidujinį "aš" stoji į kovą. Net protas, tas vienintėlis jo bešalis draugas, jį apleido. Graudu jam pasidarė. Pasijuto esąs vienas. Nei artimų, nei draugų... Užtat ir nelaukė niekeno paguodos. Sukando dantis ir kentė. Norėjo apsiiverkti, bet ašarų trūko. Galop, pavargęs kliedėt pradėjo...

Žiūrėjo akis išplėtęs į nakties tamsą ir džiaugės nebūtais reginiais. Matė pro savo kambario langą skrendant padangėmis pulkus angelų. Gir-dėjo, kaip jie giedojo garbei Sutvėrėjo:

— Gloria in excelsis Deo!

Greit jie visi į rytus iškilmingai sparnais nu-plasnojo, ir pranyko iš akių. Paliko berybis mėlynas dangus ir nepaprastai ryškiai žėrinčios žvaigždės. Geriau išžiūrėjęs matė tarp žvaigždžių skraidant sielas mirusiųjų... Nekurios skraidė porėlėmis. Tai sielas tų žmonių, kurie visą amžių gyvendami šiame pasaulyje, karštai mylėjos... Jie buvo laimingi: šypsojos viens kitam ir skraidė žvaigždė nuo žvaigždės. O kaip mėnuo į dangaus prošvaistę ties jo langų įsiritu, jis pamatė sielas nesenai amžinybėn nužengusių, brangių jam dviejų žmonių. Abidvi pažino iškart. Viena—jo kūdikystės dienų draugo; kita—kaimynės Jasytės Bronės. Skrydo jos abi, apšviestos mėnulio balzgana šviesa, meiliam pasiilgime viens kito ir niekaip susitikti negalėjo. Staiga liovės jos skraidusios ir užmiršusios vietoje, kaip mirštamieji žmonės, graudžiai ašaromis užverkė... Iš rytų šalies pradėjo grįžti atgal pulkai angelų, ir giedodami skelbė pasauliui žinią, kad Kristus žemėn nužengė. Paskui juos, su tokia pat žinia, lėkė padangėmis brėkstančios dienos spindulys.

Juliui skausmai širdį sukuteno. Jis mirktelėjo du, tris syk akimis. Jos ašaromis pasriuvo. Nežinia, iš kur jų pas jį ėmės...

Dingo nakties klajonės. Atsiduso Julius ir apsivertė ant kito šono. O jo siela guodėsi jo vidujiniam "aš"—

— Vėlių pasaulyje viena klajosiu ir graudžiai verksiu, nes tu nieko nemyli ir meilės nepripažįsti!..

IV.

Pirmos Kalėdų dienos rytą, susirinkus Statulių šeimai pusrytį valgyti, du jos nariai begalo liūdnavis ir nusiminusiais išrodė. Tai Stasė ir

Julius. Visi kiti juokės, linksmai kalbėjo. Mažas Juliaus broliukas be paliovos skundės, kad naktį jam užmigus, Kalėdų diedas skaniausius saldinius nuo eglės nuraškė. Kalbos tęsės be paliovos. Net senis Statulis, užsikrėtęs kitų džiaugsmu, nekreipdamas dėmesio į beūpius Stasę su Julium, neiškentė ir paklausė:

— Na, vaikai, kokius sapnus šianakt sapnavot?—ir, rodos, norėdamas pamatuoti savo klausimą pridūrė:

— Žinokit šios nakties sapnai reikšmingi!

— Gal pirmiau tėvelis papasakotum savo sapnus šianakt sapnuotus?—nedrąsiai įsimaišė į kalbą Stasė.

— Persenas jau aš sapnus sapnuoti—atsakė jis numodamas ranka.

Kalba susimaišė. Visi šeimos nariai, persimetę keliais žodžiais, pradėjo skyrium tarp savęs kalbėtis. Stasės vyresnės sesutės jau ir pirmiau vien tarp savęs šnabzdėjos.

Stasė su Julium kalbą užmezgė. Pasipasakojo viens kitam sapnuotus sapnus. Spėliojo, ką galėjo jie reikšti...

Kitus rišo tos šventės džiaugsmui ir linksmumas, juodu gi bendrino—liūdnumas...

Šančiai, 1925 m.

—o—

Anūkas-Dainora

* * *

Statykim paminklą didvyriui tik tam,
Kurs žuvo ne siela, bet kūnu.
Ir garbę išliekim ne jojo jausmam,
Bet sielai... kuri tarp galiūnų.

The Myths and Legends of the Lithuanians.

In songs and legends one comes upon the names of many other deities: Giltinė, the goddess of Death, a terrible woman who knows no mercy, needlessly destructive; she has but one opponent, Trimpas, the Restorer. If there is any truth in the legend of the to all appearance Indian Trinity—Perkūnas, Giltinė, and Trimpas—it must refer, I suppose, to the change of the seasons. The serpent was the symbol of Trimpas, this might fit in with its winter death and re-awakening in springtime to a brisk activity and rapid gliding. Daukantas relates that altars have been found in Lithuania with representations of these three deities, and with places of sacrifice for each of them, but this sounds rather improbable and can hardly be correct.

The earth has also its deity, Žemynėlė, the storm has his, Bangputys (the wave blower) and there are many more.

Besides the chief deities, the heathen Lithuanian legends teem with spirits and fairies who dwell within and give a quaint life to every tree and house, every field and beck. There are spirits of the home, rapping spirits, and hooting spirits, but most distinct of all is the belief in the Laumės, the heathenish tradition which has survived the longest. Diligent research has not succeeded in finding out what the Laumės really are; nor is it known for certain that they had any connection with Laumė, Queen of the clouds, in spite of the complete similarity of the names; but if one considers everything that fairy tale and legend report of these beings, one comes to the conclusion that the Laumės were a blending of numerous spirits of nature, for the Laumės, according to the popular belief, are playing diverse parts, and they have a great many things to look after. The tales about them refer to functions which the Scandinavians have attributed to a variety of beings; they play the part both of troll, witch, elf, nixie, and the fairies of our fairy tales; they are always female, but neither markedly good nor evil; they can torment, but only do so when they are teased; they can be also helpful and kind to people in need but always in rather a mocking way; like the northern troll they are given to change children, as witches they fly in bands to wild and weird meetings and tear to pieces mortals who venture thither; as elves they are beautiful and alluring; as nixies they people the streams; as fairies they frequently help mortals in need, spin and work

for them. It is as if Lithuanian thought in the Laumės had embodied the changeable weather or the unstable human mind. Always present, always distant, never quite at rest, never quite to be relied upon. They appear no one knows from whence, and they depart, no one knows whither. It might also be surmised that the Laumės are an ancient remnant of the worship of the souls of the departed, that the Laumės are the spirits of the dead, in incessant activity around the homes of the living, always playing a part in the life of mortals. I will relate one of the most famous legends about the Laumės which still lives amongst the people of Lithuania:

“This is the story of the wonderful changing of two babes which took place in a village in the parish of Budvetai, and which many old people still remember. A peasant woman gave birth to a child and the next day towards evening her husband went into town to buy the clothes he needed for the christening, but the farm labourer slept in the house. At that time the Lithuanians had very big houses, as may still be seen at old farmsteads. Late at night when everybody was asleep, two Laumės suddenly appeared, how and through what they had got into the house the farmhand did not know; he only heard them talking together, for he was not really asleep, but just dozing. The two Laumės went straight into the kitchen, lit a chip, and went cautiously into the room, and without further ado they took the woman’s new born babe and carried it away; they unswathed it and swathed it into their own swaddling clothes, putting a wisp of straw in place of the baby. When all this was accomplished, the two Laumės could not agree as to who should carry the wisp of straw into the mother’s room and put it in the bed in place of the babe; they stood for some time squabbling over this: You carry it in! No, you do! as they could not agree they both seized the bundle and took it in. In the meantime the farmhand jumped out of bed and quickly seized his mistress’s child which the two Laumės had left lying on the kitchen floor and carried it to his own bed. When the two Laumės came back to the kitchen and could not find the child, they became very angry and began to call each other names.—It is all your fault!—no, it is yours!—Didn’t I say, you carry in the wisp, I meant to stay here and take care of the child,—I was sure they would come and steal it.—As they stood there scolding and squabbling suddenly the cock

crowed cock-a-doodle-doo! and one, two, three they vanished through the door. The farmhand took the child and carried it into the mother's room. A candle was burning there, but the woman was so fast asleep, that he had great difficulty in awakening her; he had to take hold of her and shake her and yet it was long before she awoke. As she opened her eyes she said: May you keep your health forever. What a mercy that you awoke me; I had such an ugly dream, it seemed like a heavy weight on my breast. I could hardly breathe.—Then the farmhand told her all that had happened, but she would not believe a word, until she saw that she had two children, one seemed to be like her own, but the other looked very queer; that was the one made from the wisp of straw.—In the morning the farmhand went to the priest and told him the whole strange story. He wanted the priest to tell him what he should do. The priest gave him the following instructions: "If you are perfectly sure about it all, and can swear to it, go home, take the changeling, lay it over the threshold, and cut off its head with an axe, for the changeling must not be twenty-four hours old, as it only really begins to live after that time."

The farmhand, however, did not quite like to do this on his own responsibility, but waited until his master returned from the town. He again related all that had happened, and the two men without any further qualms took the changeling and killed it as the priest had directed; when they had cut off its head, they found the wisp of straw inside, but blood oozed from it as if from a vein."

This accounts for the Lithuanians of olden times looking upon queer and often big-headed children as Laumė-changelings, and this is why it was always considered necessary to have a candle burning near the child until the christening, a custom which is still kept up in many Lithuanian homes.

If one looks for the fundamental basis in the popular belief of the Lithuanian, one at once comes upon a firm immovable belief in predestination, and this belief was so strong, that even good and evil appeared to the Lithuanian heathen as submission to or defiance of fate.

Many proverbs, many old prayers and legends clearly show, that the Lithuanians of by-gone days also believed in a future life. They were buried in full armour and with costly ornaments. It is interesting to read in annals of the middle ages: In all Lithuanians there is an extraordinary belief, that the soul on leaving the body

is again transmitted to another newborn body... the Lithuanians must have retained some faint memory of the belief in the transmission of souls, and in reincarnation; the striving for the crown of life is not altogether finished at death; there are hard and severe fights to be won; even for the good it was difficult to reach heaven, one had to climb high and steep mountains—this is why the paws of bear and lynx were often burnt with the bodies of people of consequence, people of lower degree were provided for by allowing the nails to grow the last few weeks before death. The Lithuanians thought that the realms of the dead were in the land where the sun sets.

The young motherless girl sings:

Sun, oh stay a moment,
I must whisper to thee:
Bring my own dear mother
A thousand evening kisses.

An old song says:

Not forever dwells the Star,
Where at eventide it rises,
When the mid-night hour approaches
It has reached the home of souls.

This powerful all-embracing belief in God, this almost heathenish religiousness of the Lithuanians, as an unfortunate consequence, developed a pronounced priestly dominion. There are those who in the priestly domination of old Lithuania see a direct heritage from their Indian kinsfolk, from the Brahmans, but yet there is a distinct difference in the character of Indian and Lithuanian hierarchy; the people to whom the Lithuanians are most closely related, the Slavic, are so devoid of traditions of this kind, that it is no doubt right to look upon the Lithuanian priestly sway as a home development.

Just as the Brahman regarded himself as a kind of demi-god, even superior to the lower castes of gods, so was the Lithuanian priesthood raised high above the people; even the most powerful chieftain was often obliged to bend his rebellious mind before the authority of the heathen priest. It was a heathen faith so strong, that by itself alone, in times of discord it could gather together the whole of that world which spoke the Lithuanian tongue; the word of the heathen high priest rang out with authority, from the most distant Prussian land to the forestnooks of Lithuania; Lithuania itself in the misty past was probably split up and divided amongst numerous princes and chieftains, but one supreme power was acknowledged over the whole country.

This power was vested in the person of Krivė-Krivaitis or Kurėju-Kurėjas as he was called, because he was the high priest of the eternal fire

(Kurti, to light). He was always an old man, a highly revered priest, who by his fellow priests had been selected for this high office, and as far back as the traditions of heathendom extend no one is known to have filled this office unworthily. His name amongst the people was *balta galva* (the white head). His dwelling was near the highest sanctuary of *Perkūnas*, generally in the midst of a deep forest. Ordinary mortals were but rarely allowed to behold his face, he only received advice and commands from the eternal god himself, with whom he conversed daily in his sanctuary. In his service were priests who conveyed his commands, or as they were called the commands of *Perkūnas* to the governors of the people; they were inscribed in a kind of runic letters that are unfortunately quite unknown now, all that is known is that they were inscribed on the crooked staves which the priests carried round the country. Until late in the last century, perhaps even now, the people in *Samogitia* use a figure of speech which distinctly reminds one of the sending round of staves: "*Aš neklausysiu lazdos jo vyresnybės*"—I do not bend before the power of his staff, or "*Karužasis lazda parnešė*"—*Karužasis* brought a staff, that is a command.

When great and important decisions for the people were pending *Krivė-Krivaitis* called a meeting near his sanctuary of as many people as would come, there was a large wooden hall near the sanctuary, the place of the high priest. He stood there surrounded by 9 (or 12) priests (the latter figure no doubt being an attempt on the part of Christian missionaries to make the Lithuanian mythology fit in with the history of Christ, the twelve apostles); they were his personal servants, chosen from amongst the most prominent of the priests, something like the Cardinals surrounding the Pope.

The holy fire was guarded by young virgins, *vaidilutės*, pure and innocent enough for this vocation. In different parts of the country there were sanctuaries where the eternal fire burned; even the Phoenicians tell of a fire, kept up in honour of *Perkūnas*, of logs of oak, in a small island near the mouth of the *Niemen*. It has no doubt been *Rusnė* of which altar there are other traditions. At all the mightiest oaks which the priests came upon during their wanderings they made holy places; altars were erected—and sacrifices made—sacrifices early and late, summer and winter, great and small; the Lithuanian deities or rather the Lithuanian priests were insatiable in their demands upon the people for sacrifices. The lowest classes of priests or the

peasants themselves undertook the meanest sacrifices, but if anything more important was to take place, or should it be the change of the seasons, or at the commencement of harvest it was necessary for a higher grade of priest to officiate. On the first day of the Feast of Spring in the month of *balandis* (April) white robed maidens ascended the hills to bid the sun welcome. As soon as it rose they hurried down to the village with the cry, "the sun has come"; in the village the priest surrounded by a crowd of people stood sacrificing and praying to the eternal god *Perkūnas*, to the music of shepherds' horns and *kanklės*. The most solemn sacrifices had to be undertaken by *Krivė-Krivaitis*. Once a year he sacrificed in the presence of the people a pure white horse, he himself in white raiment and with a three-cornered hat, on the top of which shone a golden ball—should a stranger happen to come on the scene it was certain death; his blood must flow to appease the gods, and more than one ignorant or foolhardy person has lost his life in this way.

But the most splendid of all the Lithuanian feasts in honour of their gods was when *Krivė-Krivaitis* offered himself as a sacrifice. In all the time, several hundred years, during which there are any records of the high priests of Lithuania, there are barely five who have not ended their days by a voluntary self-sacrifice as a burnt offering. The high priest took a solemn farewell of all those assembled, and under wild joy and thanksgiving to the gods and the victim, the flames consumed the noblest sacrifice, they were able to offer.

The power of the priests was not confined to religious worship; they were the chiefs of the people both at home and in warfare, they prophesied, they comforted, they encouraged, they helped the sick, and led in battle; the reputation of the Lithuanian priesthood was so great, that messengers came from foreign parts with rich gifts to the *Krivė-Krivaitis*, praying for his advice. It was only when Lithuania was in sore distress from foreign foes that the high priest resigned his power; the warriors then selected from their midst a *karvedys* (commander), who after the conclusion of the war gave up his power and returned to his probably modest position in life, exactly in the same way as a Roman Dictator did during the time of the Republic, but during the war he was: "*Kožno ūkininko gyvybės ir mirties viešpats*"—The master of every householder's life and death.

Rašo Kun. Dr. J. Navickas,

Liet. Vyčių Centro Dvasios Vadas.

—o—
Dievas yra dvasia ir Jo garbin-
tojams reikia garbinti dvasioje
ir tiesoje (Jon. 4, 24).

Visas žmogaus esimas, gyvenimas ir likimas priklauso jo Kurėjui, Viešpačiui Dievui. Šią savo priklausomybę žmogus reiškia Viešpačiui Dievui supratimu ir meile. Tų reiškinių turinys yra vadinamas tikyba. Tasai žodis tikyba pareina nuo veiksmavardžio tikėti—tikėjimas, tikrenybė, tiesa—ir reiškia Amžincs Tiesos esimą, Kurios išimtinai garbei yra šitas pasaulis ir jame gyvenamas žmogus. Lotyniškai tikyba—religio; paeina nuo žodžio religare—surišti, kas ir reiškia žmogaus ryšį su savo Kurėju. (English from Latin—religion).

Žmogus iš savo nuolat atkartojamų veiksmų, sulig jų dorove, sudaro gerą ar blogą įprotį; reiškia—dorybę arba nedorybę. Panašiu būdu žmogus iš nuolatinių Dievo meilės pareiskimų sudaro tikybos dorybę. Toji dorybė yra vidurinis kelias tarp dviejų kraštutinumų. Lygiai yra ir su tikyba, nes jinai yra lygsvara tarp visiško netikėjimo arba ateizmo (bedievybės) ir netikro tikėjimo.

Kaip žmogus turi įgimtą protą, valią ir pagaidimus, taip lygiai ir tikiybini jausmą. Reiškia, žmogus visiškai niekeno nemokomas patsai nujaus esant kokią nors Viršiausią Esybę, Kuriai jisai turi atiduoti garbę ir atsakomybę už savo nedorus darbus. Tai aiškiai pabrėžia garsusis Ciceronas (106-43), sakydamas: "Nėra tokios laukinės tautos, kuri nežinotų ar negarbintų kokios nors dievybės." (Quaest. Tusc. 2, 19). Ir Plutarchas (46-120) sako: "Apeidamas visą žemės skritulį gali rasti miestų be akmeninių sienų, be mokyklų ir teismų, be gražių rūmų ir pinigų, miesto gi, kuris neturėtų dievų ir bažnyčių, dar niekas nematė; ir esmi įsitikinęs, kad greičiau būtų galima įkurti miestas ore, negu atrasti kokių viensėdį ar kaimą be tikybos į kokią nors dievybę." (Adv. Colot. 31). Kuomet žmogus tą tikiybini jausmą užslopina, jisai lieka netikėliu. Tai įvyksta trejopu keliu: 1) kuomet žmogus nesugeba logiškai vartoti savo proto (įsitikinęs ateistas), kuomet jisai ištvirksta savo nedorybėse

(užslopintos sąžinės ateistas) ir kuomet jisai apsilėidžia savo tikėjimo pareigų atlikime (šiaudinis katalikas). Be šių netikėlių rūšių yra dar viena, už visas aršiausia—kuomet netikėlis savo aklame užsikirtime kovoja tikyba; tai yra baisi nedorybė. Tokių žmonių likimas yra skaudžiai nelaimingas.

Yra ir kito kraštutinumo apsireiškimų. Tai nėra per didelis, bet netikras tikėjimas, kuris apsireiškia ligos, klaidos ir piktybės formoje. Liga yra, kuomet žmogus savo silpnu protu, paprastai neturįs jokio aukštesnio mokslo, pradeda mąstyti-filozofuoti; tas skaudžiai atsiliepia į jo protą. Tuomet jisai pradeda matyti visokius apsireiškimus, dvasias (hallucinations), ir kartais visiškai išprotėja.

Klaida yra, kuomet žmogus, neturįs gilaus tikybos mokslo pažinimo, elgiasi kaip išmano. Pavyzdžiui imkime nemokyto italo tipą. Jisai turi kokį nors reikalą. Kad tai jam pasisektų, jisai eina į bažnyčią ir nešasi kartu su savim akmenį. Atėjęs prieš Švenč. Dievo Motinos stovylą, jisai užžibina žvakutę ir, išsiėmęs iš kišeniaus akmenį, grąsina, sakydamas: "Madona, questa Signora! Jeigu neduosi ko prašau, tai Tau bus blogai!" Ne retai atsitinka, kad prašomos malonės negauna ir, atėjęs bažnyčion, sudaužo stovylą. Artinasi kokia nors šventė: iš vakaro procesija, giesmės-dainos, muzika, iluminacijos-raketos (the fireworks)—ant rytojaus per šv. Mišias tuščia bažnyčia. Imkime airio tipą. Jisai jokių būdu neužgaus kunigo, niekumet nelenks šv. Mišių, bet tą pačią šventą dieną vakare—girtutėlis. Vienam trūksta šulo prote, kitam valioje.

Piktybė yra (a malice), kuomet žmogus atmeta vieną ar kitą tikėjimo tiesą. Šitokia yra visų atskalų-protestantų nedorybė. Visgi čia reikia atminti vienas svarbus dalykas. Tosios piktybės yra kalti tie, kurie, gerai suprasdami savo pasielgimą, nekreipia dėmesio į savo nedorybę. Bet daugelis mūsų dienų protestantų, ypatingai kurie gimę ir augę atskaloje, yra pilnai įsitikinę, kad jie yra ant tiesos kelio. Tokiems, reikia tikėtis, Viešpats Dievas bus gailestingas.

Tikroji tikybos dorybė yra garbinimas Viešpaties Dievo, anot mūsų Išganytojaus žodžių, "dvasioje ir tiesoje!" (Jon. 4, 24). Visos pagrindinės dorybės turi rasti atspindžio tikyboje, nes jinai yra visų dorybių turinys (the total and sum of all the virtues). Išmintingas Dievo pažinimas randasi prote, teisingas Jam garbės atidavimas—valioje ir tikras Jo įstatų pildymas—pageidimų tvirtume bei susivaldyme.

Žmogus, atsižvelgdamas į visą pasaulio kurybą, gali nors dalinai suprasti to Kurėjo prakilnu-

mą. Ne veltui psalmių autorius kviečia visą gamtą—saulę, mėnesį ir žvaigždes; žoles, gėles ir medžius; žuvis, paukščius ir žvėris—garbinti Viešpatį Dievą. Ir toji visa gamta, esant kaip jina, yra Dievo galybės, išminties ir garbės reiškinys, atiduoda Jam garbę. Bet tasai žvaigždėtas dangus, toji žydinti, čiulbanti ir judanti gamta nesupranta savo reiškinio. Tos visos gyvos ir negyvos gamtos protu yra žmogus. Jisai pats ir per jį visa gamta tarnauja Viešpačiui Dievui. Prieš Kristaus atėjimą žmogus atnašavo gyvulius, degindamas Dievo garbei aukas. Šiandie Naujame Įstatyme jisai atnašauja žemės vaisius—lauko kviečius ir sodno vynuoges. Jisai šilku, auksu, sidabru ir brangiais akmenimis puošia savo bažnyčiose Dievo aukūrus. Tosios pačios bažnyčios savo išvaizda bei grožiu viršija ir pasaulio valdovų rūmus. Savo protu žmogus palenkia visą pasaulį atiduoti garbę Viešpačiui Dievui.

Tikrą Dievo meilę parodo teisingumas. Kaip žmogus turi būti teisingas su savo artimu, taip ir su Viešpačiu Dievu. Savo teisingumą Viešpačiui Dievui žmogus pareiškia Jo įstatymų pildyme. Įstatymas gimdo pareigą. Tų pareigų yra įvairių, atatinkamai sulig luomu: vaikai turi gerbti savo tėvus, mokiniai turi klausyti savo mokytojų, tarnai—savo šeimininkų, piliečiai—valdžios. Bet visi žmonės, kas jie nebūtų ir kur nevyventų, turi vieną visiems bendrą pareigą—atiduoti garbę ir šlovę Viešpačiui Dievui, pasaulio ir žmonijos Kurėjui. Mums tai sako mūsų protas. Tą patį mums įsako ir patsai Viešpats Dievas, teikdamas savo Dorovės Kodeksą—Dešimties Įsakymų.

—○—

J. Naruševičius

LENK MEDELĖ, PAKOL JAUNAS.

Lenk medelė, pakol jaunas,
Pakol duodas lenkti,
Nes vėliaus, kai bus suaugęs,
Tai jam gal užkenkti.
Nepalenksi jo, kaip reikiant
Ir greičiau nulauši,
Neg' palenkęs ištaisysi,
Šakas apipjausi.
Mokyk vaiką, kol dar mažas,
Kol duodas mokyti,
Nes vėliaus jį hemokinant
Nenorės klausyti.
Geriau tegu jaunas verkia,
Neg' vėliaus pasenęs
Nemokėdamas gyventi
Ir blogai gyvenęs.

Pastabos ir Apžvalga.

—○—

Del naujų narių prirašinėjimo vajaus. Vajaus pradžia jau yra visai čiapat—sausio 1 d. 1926. Pabaiga irgi yra netoli—vasario 28 d. Per tuos du mėnesius, visiems ūpu pasigavus, galima didelius darbus nuveikti, net pirmą dovaną laimėti. Gal atmenate, kad dovanos yra šios: pirmoji — \$50.00, antroji — \$25.00, trečioji — \$15.00, ketvirtoji—\$10.00. Kuopos, laimėjusios dovanas, ką nori tą daro su jomis. Kuopos gali nuo savęs skirti dovanas nariams kurie daugiau sia narių prirašys per vaju.

Narių mokesnis per vaju yra \$2.00. Iš tų kuopa Centru pasiučia \$1.75, likusius \$0.25 kuopa savo izde pasilaiko.

Per vajaus laiką organe "Vytyje" įvedame skyrių MŪSŲ VAJUS kuriame talpinsime visas žinias apie vaju. Prašome kuopų ir apskričių darbuotojų, korespondentų—čių siųsti kuodaugiau sia žinių apie vajaus eigą savo kuopoj, ar apskri tyj, kas kur kiek darbuojasi, paraginimus ir tam panašiai. Tas priduos daugiau ūpo, paskatins labiau prie darbo. Juk tą gerai žinote. Visiems darbuojanties išvien didesnius darbus nuveiksime. Tik darbuokimės.

Lietuvių jaunimas Anglijoj. Londone, Anglijoj, lapkr. 15 d. iškilmingai paminėta 20 metų sukaktuvės nuo lietuvių klebono, gerb. kun. K. J. Matulaičio atvykimo pas tenykščius lietuvius. Iškilmėse gerb. darbuotoją sveikino atstovai nuo įvairių organizacijų tarp kurių buvo lietuvių jaunuomenės Šv. Kazimiero kliūbo atstovas p. J. Barulis. Paduodame ištrauką iš "Išėivių Draugo," Britanijos lietuvių savaitraščio kurs aprašo visas tas iškilmes pilnai:

"Šeštas iš eilės sveikinimas, tai buvo jaunuomenės Šv. Kazimiero Kliūbo vardu. Kalbėjo ir sveikino jaunuolis p. J. Barulis, kuriem pirmu kartu prisiėjo viešai lietuvių kalboje kalbėti, bet vjsgi energingai pareiškė jaunuomenės vardu: 'Mes čionai augusis ir išauklėtas jaunimas, matydami savo tėvų nuveiktus darbus: gyvuojančias draugijas, savąją bažnytėlę ir t.t. pasižadame eiti tais pramintais takais, užlaikyti savo bažnytėlę ir dirbti savo parapijos, savo tautos ir vardo labui. Tad paimkite gerb. klebone mūsų linkėjimus, gyvuok ir darbuokis mūsų tarpe kuoliausiai.'

"I tai gerb. klebonas atsakė, kad nekartą jisai buvo nusiminęs matydamas mūsų čionai augsi jaunimą einantį įvairiais šuntakiais į visas šalis, nesidarbuojančius savo labui, kas privertė jį nekartą melstis ir prašyti Dievo pagalbos.

"Štai Dievas ir išklausė; jaunimas niekeno neraginamas patsai susirinko ir susitvėrė į draugiją išrinkdami mane savo pirmininku. Brangus jaunime, nėra mums ar jums gėdos būti lietuviams, bet priešingai—garbė. Paziūrėkite, jūsų

tėveliai, iš Lietuvos atvyko į šį kraštą be jokio turto, o dabar, pasidarbavę, kai kurie geriau stovi už pačius anglus, beveik visi turi darbus, dirba; daugybė net turi savo dirbtuves ir kitiems teikia darbus. Lietuviai skaitomi visur gerais darbininkais ir visame viršuje kitų; pavyzdžiui, kad ir rusų mokykloje vis stovėję aukščiau lietuvis, o rusas, lenkas visuomet būdavo užpakalyje. Tad ir jūs čionai augę, bet paveldėję lietuvišką kraują ir darbštumą pasieksite dar aukštesnį laipsnį. Gal ne vieną iš jūsų turėsime daktarais, advokatais, o gal net ir Parlamentan tapSITE išrinkti. Tad valio, jaunime! Darbuokis!”

Matyt, kad Britanijos lietuvių jaunimas ne daug kuo skiriasi nuo mūsų. Jiems grėšia tokie pat pavojai kaip ir mums, ir tenai daug jaunimo nueina “įvairiais šuntakiais į visas šalis.” Jie taipgi turi pakelti nemažą kovą už tautybės išlaidymą. Jie ir stengiasi. Londone turi draugiją. Nežinia ar kitose kolonijose lietuvių jaunimas turi atskiras draugijas. Darbuojasi, ir prietelių turi, kaip pav. kun. kleb. Matulaitis. Kur kas didesnius darbus galėtų nuveikti jeigu jie turėtų panašią į mūsų organizaciją su jos įstaigoms. Tik ar mes įvertinam ir išnaudojam savo jėgas pilnai?

Ženkleliai. Jau pereitame numeryj buvo minėta, kad organizacijos ženkleliai bus parūpinti iki sausio 1 d. Iškart bus padaryta 500. Kaina yra doleris. Reikalaujantieji turi išanksto prisiųsti pinigų. Galima gauti Centro raštinėj. Daugelis, kurie yra matę “sampelius,” giria juos.

Sunki kova už tautybę svetimoj šalyj. Ne vien Amerikoj mūsų spauda turi vargo panešti, kad šiaip taip išsilaikius. Rygoj, Latvijoje, išėnas lietuvių savaitraštis taipgi nusiskundžia savo vargingu gyvavimu. Dažnai neišeina del lėšų stokos. O čia lietuvių tautybės reikalus svetimoj šalyj reikia ginti. Lapkr. 22 d. buvo surengtas koncertas to laikraščio naudai. Matyt visur syetimose šalyse sunku yra ilgai palaikyti savo žmonėse tautinę sąmonę.

Bus gera tvarka. L. Vyčių Centro valdyba savo posėdyj gruodžio 13 d. padarė žingsnius, kad tuoj būtų įvesta gera tvarka Centro raštinėj. Kaip prie to bus prieita paaiškės iki sekantis “Vyties” numeris išeis.

Apie seimą. Centro pirmininkas adv. Mikas Bagdonas šv. Kalėdų atostogas praleis Waterbury, Conn. Jis tenai sueis su vyčių darbuotojais ir, prie progos, pasitars apie būsiantį vyčių seimą 1926 m. kurs bus toj kolonijoje. Adv. Bagdonas žino nuomonės kitų Centro valdybos narių. Gerai visi žinome waterburiečių darbštumą, jų darbuotojų išmintį ir gily atsidadimą organiza-

cijai, ir kad pradeda taip išanksto seimu rūpintis, tai apie seimo pasisekimą, išskilmingumą ir neparašius visiems aišku.

—o—

P. Erūnas

JAUNYSTĖS ŽIEDAS.

Prie auštančio ryto,
Kai saulė švito,

Pražydo jaunystės žiedas.

Saulėtam rytmetėly,
Iki kliaukaus vakarėlio

Ir skleidžiasi jaunystės žiedas.

Saulė gijom's—

Gyvenimas bangom's

Žiedą įsupavo.

Aš netyčiom's

Žaidžiau su jom's

Ir stygas širdies man užgavo...

Žiedas jau blanksta,

Sparnelius lanksto—

Vysto su saule šalnose.

Ilgiasi širdis

Kits rytas ar švis,

Bet žiedas jau dingo bangose...

—o—

R. Kalnelis

ŽINAU TIK VIENĄ ŠALĮ.

Sakyki, karžygi, mielasis tu,
Kur tu nujosi su žirgu savu?

Gal tu meilės dar jaunosios—

Jos skausmų esi užklots?

O gal laimės užburtosios

Svajonėlių išviliot's?..

—Aš žinau tik vieną šalį,

Kuri vargsta prislėgta,

Kuri skundžia savo dalį

Svetimtaučių užglėbtą.

Už ją stoti ir kovoti,

Žirgu joju aš greitai.

Ar nuo priešų išvaduoti,

Ar su juo ten mirt kartu!..

Ta šalis—mano Tėvynė.

Ją mylėsiu amžinai.

Už ją stosiu ir kovosiu

Kol užklos mane kapai!..

Tyra sąžinė yra gera pagalyvė.

Ritantis akmuo neapsėmenėja.

Dideliems laivams reikalinga gilus vanduo.

Kardas užmuša daugelį, bet vynas dar daugiau.

Kas Jaunimo Veikiama.

CHICAGO, ILL. L. Vyčių Chicagos Apskr. Susirinkimas. Gruodžio 13 d., š.m., įvyko L. Vyčių Chicagos Apskrities priešmetinis susirinkimas šv. Kazimiero Seserų Vienuolijos kapelionijoj, 2634 W. 67th St., Chicago, Ill. Šis susirinkimas, kaip ir visi Vyčių susirinkimai, buvo atidarytas su malda. Jis buvo pradėtas laiku taip kaip buvo skelbtas.

Raštininkei perskaičius protokolą, jis liko priimtas. Buvo išduodami įvairūs raportai. Apie ateinančių metų piknikus išdavė raportą p. A. Banys. Iš buvusios "Bunco Party," kuri įvyko gruodžio 12 d., š.m., raportą išdavė p-lė Tautkaitė. Iš atletų veikimo p. A. Manstavičius. Taipgi buvo kalbėta apie chorą, bet neprieita nei prie jokios išvados; palikta komisijai darbuotis toliau. Buvo prisiminta ir apie Vyčių būsimąjį Vajų. Chicagos Apskritys skiria dovanas vėl tokias pat, kaip ir pereiniais metais. Kuopa daugiausia narių prirašiusi gaus \$35, antroji gaus \$25, trečioji \$15, gi ketvirtoji gaus \$10. Visos kuopos parodė daug energijos ir tikimasi, kad šiais metais kuopos dar uoliaus darbuosis dėl pirmos dovanos, kaip kad darbavosi kitais metais.

Toliau buvo išrinkta ateinantiesiems metams valdyba: Dvasios vadu—kun. J. Paškauskas, pirm.—J. Mickeliūnas, vice-pirm.—p-lė D. Gustaitė rašt.—p. K. Bartkus, izd.—A. Valonis, izd. glob.—p-lės Zuz. Tautkaitė ir M. Laurinkaitė, koresp.—J. Pentis, A. Banys ir dar vienas. Į ateinančių metų valdybą pateko energingi asmens, dėlto ir laukiamo iš Chicagos Apskrities ateinančiais metais nuveikti didelių darbų. Nors daug buvo prašyta, kad senoji valdyba pasiliktu, nes ji energingai darbavosi pereiniais metais, bet jų kai-kurie atsisakė. Linkime naujai valdybai gerų pasekmių.

Pastaba. 1. Kitas L. Vyčių Chicagos Apskrities susirinkimas įvyks sausio 17 d. 1926 metais.

2. Kur laikyti ateinančiais metais 4 liepos išvažiavimas: Ar Chicagos apielinkėse, ar išvažiuoti laivu arba traukiniu, palikta išspręsti kuopoms. Taigi kuopos iki ateinančio susirinkimo malonėkite tai išspręsti.

L. V. A. Koresp.

DETROIT, MICH. L. Vyčių 102-ros kp. darbuotė. Gruodžio 8 d. įvyko L. Vyčių 102-ros kuopos metinis susirinkimas, kurs buvo gan entuziastiškas, dalyvaujant visai valdybai ir dvasios vadui kun. I. F. Boreišiui; nutarė rengti savybės vakarus, kas antrą savaitę, L. B. svetainė (žemai), taip sakant, "Hot Dog party." Tas duoda daugiau ambicijos jaunimui, ir pajvairina vyčių bruzdėjimą.

Čia darė pastabą, sykiu ir agitaciją, gerb. kun. I. Boreišis; ragino sutraukti daugiau jaunimo prie L. Vyčių kuopos, net pasakė keleta antrašų, kur yra jaunimo, ir yra tinkami vyčių organizacijai. Ypač dabar, prasidedant L. Vyčių vajui, tokis dvasios vado paraginimas ir rūpestingumas kuopai eina ant naudos. Mat čia liko tik viena kuopa iš trijų parapijų, tokiu būdu gali daug laimėti šiame vajuje. Daug narių žadėjo stoti darban.

Užbaigai vajuos nutarta surengti didelis balius, pagerbimui naujų metų, visiems veltui. Lėšoms padengti bus liuosnorių aukotojų. Vytis A. Petrusis prižadėjo \$5.00 ant vietos.

Šv. Antano parapijos metinis bazaras prasidės po Naujų Metų, tai L. Vyčių 102 kuopa žadėjo visas jėgas dėti, kad tik padarius kapitalo. Vardan kuopos bazare vadovauti sutiko J. Bartkus ir pirm. P. Minčius.

Nutarta surengti muzikalis vakaras sausio 17 d. Programos komisija susideda iš R. Piragio, Blažio ir A. Petrusio.

Raportai valdybos iš visų metų: pirm. P. Minčius sakė daug dirbęs Vyčiams, tik dirbdamas Fire Departmente, deja, negalėjęs pilnai išlaikyti savo užduoties, kas

buvo negerai, meldė atleisti. Čia reikia pasididžiuoti mūsų pirmininku. Jis sunkiai kalba lietuviškai, ir jau yra vedęs, bet tikrai pažįsta savo tautą, ir yra mūsų tautos ainis.

Vice-pirm. J. Bartkus yra čia senas veikėjas. Savo raporte trumpai pasidžiaugė kuopos gerais vaisiais.

Nut. rašt. M. Andriūniūtė yra rimta lietuvaitė, užtai ir moka dailiai bei taktiškai kalbėti. Sakė, kad dirbusi L. Vyčių idėjai visuomet kiek jėgos leido.

Fin. rašt. J. Kairiūtė, paaiškino narių ir finansų stovį. Pilnai užsimokėjusių narių yra 43; ineigų per visą metą, \$769.72; išlaidų, \$343.67. Jos raportas sykiu ir izdininką lietė—buvo pagirtinas, tik nusiskundė, kad Centras nebuvo prielankus, ypač daug nemalonomų buvo, nariai negaudavo organo "Vyties." Ji buvo tarpe Centro ir narių.

Izdininkas J. Sakalauskas gerai kapitalą saugojo; sakė, visas vyčių turtas, t. y. medžiaginis, yra \$670; parapijai aukojo \$163.65; vargonų fonde yra \$2,307; atsargos kaštoje kuopa turi \$268.62. Raportai buvo priimti triukšmingai.

Sekė valdybos rinkimas. Visa valdyba pasiliko senoji, išėmus izdo globėjas. Dvasios vadas—kun. I. F. Boreišis, pirm.—P. Minčius, vice-pirm.—J. Bartkus, fin. rašt.—J. Kairiūtė, nut. rašt.—M. Andriūniūtė, izd.—J. Sakalauskas, izd. glob.—vytė Valaitė (kitos vardo nesužinojau), tvarkdarys—A. Petrusis, korespondentas—J. Blažys. Dar pasizadėjo rašinėti į "Vytį" angliškai vytė A. Valaitė, rašanti angliškai. Iš mūsų kuopos bus suteikta dovanėlė tam-i katras-oji pasizymės mūsų kuopos vardan.

Yra permatoma, kad L. Vyčių 102 kuopa turės gražią ateitį, turėdama darbščią valdybą, taigi į darbą visi Lietuvos ainiai svetimoji padangė, o jūsų darbai bus aukso raidėmis užrašyti žmonių širdyse geros valios.

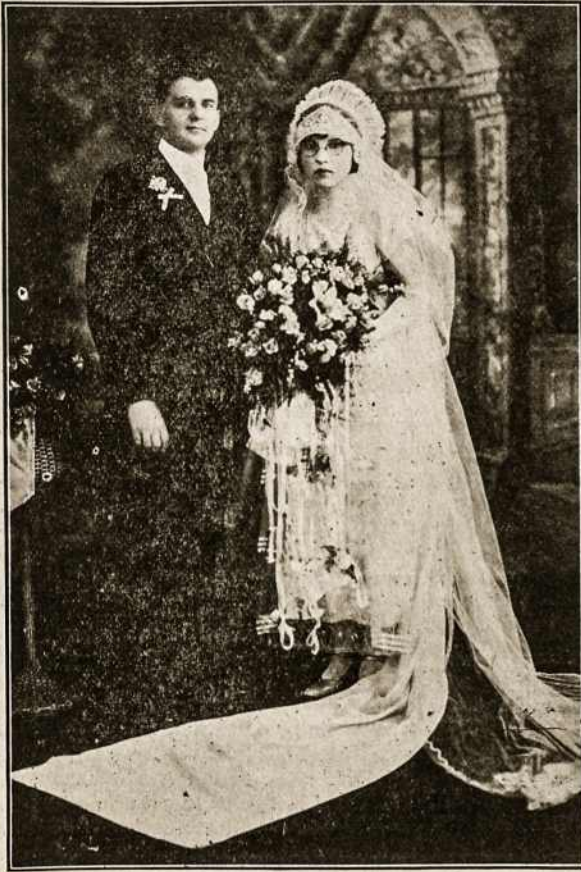
Stasys.

CHICAGO, ILL. Marquette Parkas. Gruodžio 2 d., įvyko L. Vyčių 112 kp. susirinkimas Ogden Parko Auditorijoje. Šis susirinkimas nebuvo skaitlingas, nes mūsų kuopos nariai dar nėra pratę lankyti susirinkimus šioj vietoj. Čia susirinkimai yra laikomi, kad davus progą kuopos nariams pasilinksminti. Bet kadangi dabar yra Adventų laikas ir šokti katalikams yra uždrausta, tai Vyčiai, vieton šokių, turėjome programą, kurią išpildė L. Vyčių 36 kp. narės, būtent: p-lės O. Rezgaitė, J. Jakubauskaitė, B. Perminaitė, M. Laurinkaitė ir programos vedėjas moksl. St. Pieža.

Kaip buvo sakyta, tikėtasi susilaukti tokios programos kaip kad yra McVickers teatre, tai ištikrųjų ir nebuvo apsirakta. Aukščiaus minėtos mergaitės, nors jaunos, bet jos jau aukštai išsilavinusios, kaip antai p-lė O. Rezgaitė; ji dainuoja kaip lakštutė. P-lė J. Jakubauskaitė savo mikliu skambinimu tiesiog užžavė žmogaus sielą. Klausanties dainavimo jauniosios p-lės B. Perminaitės, tai žmogus tiesiog klausais ir nori, kad jinai ilgiaus dainuotų. P-lė M. Laurinkaitė savo šokimu naujausios mados šokio, taip vadinamo "Charleston," tiek sukėlė įdomumo, kad buvo priversta pakartoti net tris kartus.

Marquette Parko Vyčių kuopos nariai yra labai dėkingi svečiams, Brighton Parko viršminėtoms mergaitėms už parodymą tokių įdomybių, ir dabar Marquette Parko Vyčiai tik laukia kada šios mergaitės pasirodys operoj, kaip jo žvaigždutės. Kad jos operoj dainuos, tai nei vienas nė neabejoja, nes toki talentai, kokius šios jaunos mergaitės turi, tai nebile pas ką pasirodo.

Šin susirinkiman buvo atsilankęs F. Zaleskis, kurs su Dr. Pakšto ekskursija apvažiavo plačiąją Amerikos dalį. Jis kalbėjo trumpai.

DR. JONAS POŠKA IR ALBINA ALABURDAITĖ-
POŠKIENĖ,

Vyčių darbuotojai; Dr. Poška darbavosi L. Vyčių 24-toj kuopoj, buvo jos pirmininku; prakalbose agituodavo už Vyčius. P-ia Poškienė nuo jaunų dienų darbavosi L. Vyčių 4-toj kuopoj, per keletą metų raštininkavo kuopai, taipgi buvo ir Vyčių Chicagos Apskrities raštininkė; daug rašinėdavo laikraščiams.

Po susirinkimo žaista keletas žaidimų.

Ogden Parko managerius, studentas Cook, džiaugėsi ir sakė, kad dar tokio linksmo ir gražaus būrio jaunimo tame parke susirinkimus laikančio nėra matęs.

Plikis.

NASHUA, N. H. Nors ligi šiol mažai žinučių tebuvo matyt mūsų organe "Vytyje" apie mūsų kuopos, 20-tos, veikimą, tečiaus ateityje tikimės matyt daugiau žinučių, nes turime išrinkę dvi jaunąs, gabias korespondentes, čia gimusias.

Metinis sus-mas. L. Vyčių 20 kp. metinis susirinkimas įvyko gruodžio 6 d. Susirinkimas buvo skaitlingas. Visi gvyvai svarstė reikalus.

Nutarė surengti pasilinksminimo vakarėlį vien tik vyčiams. Taipgi nutarė mokintis scenai veikalą "Kurčias žentas."

Valdyba. Rinko valdybą sekantiems, 1926 metams. Šie nariai pateko į valdybą: dvasios vadas—gerb. kun. kleb. P. P. Daniūnas, pirm.—O. Bugailiūtė, pirm. pag.—O. Verkauskaitė, fin. rašt.—O. Sinkevičiūtė, nut. rašt.—A. Zapėnas, izd.—J. Bartis, maršalka—D. Valantukevičius, korespondentės—O. Bugailiūtė, O. Verkauskaitė, O. Tamulevičiūtė, režisierius—A. Zapėnas, rez. pag.—J. Aučius. Valdybon pateko darbštūs nariai. Tai galima ti-

kėtis, kad kuopa pradės dar smarkiau darbuotis ateinančiais metais.

Laikosi savo kalbos. Netik valdyba, bet beveik visa kuopa susideda iš čia augusio jaunimo ir visas jaunimas laikosi vienybėje. Visi gražiai kalba lietuviškai. Susirinkimai yra laikomi lietuvių kalboj.

Kitą kartą daugiau parašysiu iš mūsų kuopos veikimo.
Kuopos koresp.

CHICAGO, ILL. 18-tos kolonijoj. L. Vyčių 4 kp. gruodžio 6 d. ėjo "in corpore" visi prie šv. Komunijos. Tokios išskilmės labai malonų, gerą, doriantįjį išpūdį padarė į visus kitus. Net senesniųjų akyse buvo matyti susijaudinimo ašaros, kuomet tiek daug gražaus jaunimo drąsiai žingsniavo—artinosi prie Dievo Stalo.

Kun. prof. J. Vaitkevičius pasakė širdi žavintį pamokslą Vyčiams. Visus ragino prisidėti prie Vyčių organizacijos.

K. Sabonis ir p. Brazaitė mišių laiku dailiai pagiedojo, o išėnant iš bažnyčios užtraukė maršą su vargonais.

Susirinkimas. Po pamaldų L. Vyčių 4 kuopa turėjo susirinkimą. Pirmininkas S. Šimulis dėkojo vyčiams už skaitlingą dalyvavimą, o K. Sabonis pratarė taipgi keletą žodelių, ragindamas prisidėti prie choro, kurie dar nėra prisidėję, kad padaryti tvirtą ir galingą L. Vyčių 4-tos kuopos chorą.
Balandėlis.

PATERSON, N. J. Jau daug laiko prabėgo, kai apie mūsų mažą Vyčių lopšėlį buvo šis tas pabrėžta organe "Vytyje," rodos, lyg mes visai jau negyvuotume, nieko neveiktume. Bet tas visai klaidinga.

Mūsų kuopa gyvuoja neblogai. Narių turi apie 30, o dar prisirašė du nauju: J. Jenušaitis, A. Zdanys; jauni, energingi jaunikaičiai. Matyt Vyčių idealas juos užžavėjo, nes jie rimtai žiūri į visą veikimą.

Vakarėlis. Lapkr. 14 d. buvo Vyčių vakarėlis: maskaradiniai šokiai. Jaunimo buvo labai daug iš visų aplinkinių kolonijų. Automobilių apstojė per du bloku nuo salės, kur buvo šokiai. Pašaliečiai žmonės su nusistebėjimu kalbėjo; tiek, sakė, sutraukti jaunimo, tai reikia geros vienybės. Visgi yra kuo pasididžiuoti. Pas mus Vyčius yra daugiau vienybės, negu pas mūsų bile kita draugija.

Rengiasi. Beto mūsų režisierius J. Sprainaitis, vadovaudamas meno sekcijai, kaip girdėjau jau rengiasi perstatyti veikalą "Pabaigtuvės" su mūsų meno žvaigždutėmis priešakyje, kaip T. Rimas, V. Sarapiniūtė, V. Gudaitis, M. Sasnauskiūtė, O. Valkiūtė, H. Černeliūtė ir kiti.

Romantikai ir žvaigždės. Kaip gražu ir malonu yra pastebėti mūsų gilų romantiką T. Rimą; tai tikras Rudolph Valentino, arba Ramon Novarro, tik lietuviškos dvasios. Kada tik jis vaidina, tai pilnai publiką užžavi. O ką gi kalbėti apie mūsų kitą žvaigždutę—V. Sarapiniūtę? Tai tikra rūta. Ji visuomet žaliuoja mūsų scenoje, su didžiausiu pasišventimu. Tai šaltinis romansų. Ji labai daug pasižymėjo romantiškose rolėse. Ji tai tikra Marion Davis arba Alice Terry. Turime ir daugiau savo tarpe, bet šį kartą neminėsiu jų. Kitu kartu pažymėsiu kitų nuopelnus.

Gerėtis ir džiaugtis. Kaip malonu ir gražu tuo jaunimu tėvai gali gerėtis, džiaugtis jo nuopelnais Tautai ir Bažnyčiai. Pagaliaus tėvai turėtų daugiau atkreipti dėmesį į savo vaikelius ir jų ateitį... Tėvai turėtų raginti savo vaikelius kad jie priklausytų prie Vyčių organizacijos, kad mes katalikai galėtume pasididžiuoti savo kultūringumu, susipratimu.
Senis.

CHICAGO, ILL. West Side. L. Vyčių 24 kuopos rudeniniai šokiai lapkr. 14 d. Meldazio svet. puikiai pavyko. Daug publikos prisirinko. Linksmi pašoko prie gražios muzikos. Daug narių iš aplinkinių kuopų atsi-

lankė. Visi buvo patenkinti. Ką gi daugiau gali ir bereikalauti? Tai visa dėka veikliajai komisijai kurion įėjo kp. pirm. Ant. Valonis, V. Gataveckas ir J. Vilčiauskas.

Parapijos bazare. Vyčių kuopa daug darbuojasi Aušros Vartų parap. bazare. J. Laučius parūpino "pop corn" papinimui mašiną. Mergaitės turi virtuvę. Yra būdelių. Veiklioje bazaro komisijon įeina: M. Stankelis, J. Vilčiauskas, C. Stankiūtė, F. Rokaitė, B. Zaugraitė, A. Šliogeritė. Nemažai prisidėjo A. Kavaliauskaitė, A. Jakoniūtė, S. Bagdonaitė ir A. Šiauliūtė. Vyčių kuopa per bazarą parapijai pelno padarė apie \$500.

Vajus. Po visų didžiųjų "selebreišinių" pradedama kalbėti apie vajų. Smarkesnieji nariai norėtų sumušti Vik. Andrijausko rekordą padarytą pereinamais metais naujų narių prirašyme, bet nežinia ką Andrijauskas mano ši metą. Jis gal ir šįmet stos į lenktynes, na, gal ir savąjį pernykštį rekordą sumušti. Netolimoj ateityj pamatysim.

Baulerių širdukė.

CHICAGO, ILL. Town of Lake. L. Vyčių 13-tos kuopos priešmetiniame susirinkime gruodžio 16 d., Davis Square parko salėj, renkant ateinantiems metams valdybą, liko išrinkta iš sekančių narių: K. Baltikauskas—pirm., K. Bartkus—vice-pirm., Onutė Katauskaitė—nut. raštininke, Kazytė Bartkaitė—fin. raštininke, Myk. Panavas—įždininku.

Įvairias komisijas ir atstovus rinkti palikta kitam kartui.

Vakaras. Sekant savo tradiciją, L. Vyčių 13-ta kuopa rengia puikią vakarienę su gražia programa, baigiant padoriais šokiais sausio 1 d., 1926 m., Davis Square park'o salėj, 7 val. vakare.

X.

CLEVELAND, OHIO. Susirinkimas. Gruodžio 14 d. įvyko L. Vyčių 25 kp. priešmetinis susirinkimas Liet. svet. Šis sus-mas nariais buvo skaitlingiausias už visus kitus sus-mus, kurie šiais metais įvyko, bet nutarimais jis nebuvo turiningas; gal delto, kad jame buvo renkamas kuopos naujas prezidiumas ateinantiems metams, užtai visi nesvarbiausieji reikalai palikta iki kitam sus-mui.

Iš raportų, tai tik vieną ar du pažymėsiu: pirmas, tai šv. Jurgio parap. bazaro komisijos pranešimas, iš kurio pasirodė, kad per kuopos pasidarbavimą parapijai pelno liko \$71.70. Kuopa išreiškė komisijai už tai širdingą padėką. Komisijos nariais buvo V. Maskelionis, J. Medelis ir A. Janušaitė. Antras raportas buvo tai iš veikiančios komisijos surengtų vakarų. Iš rengėjų raportu buvo suteikta kp. linksma žinia, kad kuopai yra uždirbta, per jos pasidarbavimą, \$95.00. Iš šitos pinigų sumos buvo gražinta nekuriems nariams skola, kurią pirmiaus buvo kuopai paskolinę ir dar liko kuopos izde apie \$50.00. Visi nariai išreiškė ir šiai komisijai nuoširdžią padėką.

Dabar buvo eita prie rinkimo kp. kitų metų vairo—valdybos: pirm.—P. Bortnikas, jau ant antrų metų tapo išrinktas; vice-pirm.—J. Kvedaras, nut. rašt.—J. Ūsalis ir Izab. Žabriūtė. Nors ši jaunuolė yra dar jaunų metų, bet ji savo darbais ir pasišventimu yra daug daugiau pasidarbavus L. Vyčių 25 kp. negu daugelis kitų mergaičių. Taigi kp. žinojo kam reikia garbė suteikti. Mes tikimės, kad naujoji rašt. daug daugiau pasidarbuos ateinančiais metais, o ypač dabar vajaus laiku. Dieve, tau padėk naujame darbe! Fin. rašt. tas pats—J. Venslovas, jau antru metu tapo išrinktas. Tai vienas dabartinių uoliausių kp. darbuotojų. Nors jis yra vedęs, turi žmonelę ir mažą sūnelį, bet visa šeimynėlė yra pamylėjus vyčius. Dauguma, kada tik apsisveda, tai nustoja darbuotis kp., bet p. J. Venslovas to nedaro. Valio! Jurgis ir jo šeimyna. Antrą fin. rašt. išrinko A. Žukauskaitė, tai viena rimčiausių ir pavyzdgingiausių merginų. Kad ir Adelė dar jaunų metų, bet ji savo gražiais apsiėjimais, mandagumu daug aukščiau stovi už daugelį kitų mer-

ginų. Daug clevelandiečių merginų dar ir dabar nebežino kas yra vyčiai, bet p-lė A. Žukauskaitė jau nuo mažų dienų suprato vyčių obalsį ir jų idealą. Tikimės, kad fin. rašt. daug galės pasidarbuoti šiais metais kp. naudai kaip nauja rašt. Izd. išrinko J. Kužą, kuris jau yra išbuvęs seniaus tris metus įždininku ir tuo laikotarpiu kuopa kuogeriausia stovėjo finansiškai. Be abejo, naujasis izd. stengsis, kad kp. gerai stovėtų finansiškai ir 1926 m. Vyčių Centras kitais metais neturės jokios bėdos su 25 kp. kaslink prisiuntimo narių mėn. duoklių arba kokiais finansiniais reikalais su L. Vyčių 25 kp., nes užėmė kp. finansinius reikalus tvarkyt tikras finansistas ir sekretorius. Izdo globėjos pasiliko tos pačios: R. Simonaitė ir A. Janušaitė, irgi įžymios kuopos darbuotojos; tvarkdariai: J. Cegelskis ir J. Medelis. Pirmasis pasižadėjo kitame kp. sus-me prirašyti net keturis naujus narius. Valio! jaunikai, už tai. Korespondentai: M. Ardziuskas ir J. Sadauskas.

Iš naujos kp. valdybos sąstato galima spręsti, kad kitais metais kuopa daug daugiau galės pasidarbuoti negu šiais metais. Aš pareiškiu šią mintį delto, kadangi kitiems metams į valdybą įėjo dvi nauji darbuotojai—p-lės Izab. Žabriūtė ir A. Žukauskaitė, kuriodvi turi daug draugių. Tai žinoma, jodvi jų nepaleis taip, bet pasi-stengs prirašyti jas prie kuopos. Laukiame. P-lė A. Baltrušaitė nepailstančiai ir laimingai išbuvo net keturis metus nut. rašt., ant kitų metų atsisakė būti. Taip pat ir antra nut. rašt. p. P. Židonienė-Urbšaitė irgi nepasilikio, ir vice-pirm. p. V. Simonaitė; visos trys šios narės atsistatydino iš valdybos.

Vajus. Buvo daug kalbėta ir apie naujų narių vajų, kuris prasidės sausio 1 d. 1926 m. Visi nariai pasižadėjo dirbti kuouoliausiai. Kp. paskyrė net tris dovanas; kurie daugiausia prirašys prie kp. naujų narių, tie gaus dovanas. Sekanti nariai pažadėjo dovanas: pp. A. Banys \$10.00, J. Šeštokas \$5.00 ir pp. Staupai auksinį žiedą. Kuopa išreiškė giliausią padėką tiems nariams, kurie paaukojo šias dovanas.

Prisirašė vienas naujas narys prie kp.—J. Rakauskas. Jis yra įžymus teatro vaidila, o ypatingai juokingose rolėse. Kuopa susilaukė stambų veikėją.

Dalyvis.

CHICAGO, ILL. 18-tos kolonijoj gruodžio 10 d. Dievo Apveizdos parap. svet. buvo surengtas, taip vadinas, dvilinkas vakarėlis; būtent, atsisveikinti su šios parapijos darbuotoju p. J. Balsiu, kuris šioj parapijoj kaip vargonininkas, uoliai darbavos per šešis metus Bažnyčios ir tautos labui.

Tuo pačiu vakarėliu priimtas ir gerb. vargonininkas p. K. Sabonis, kuris prižadėjo dirbti su neišsiamia energija, su mielu pasišventimu.

Labai linksma, kad šios kolonijos choras skaitlingai atsilanko į praktiką.

Vargonininkas Justas Balsis pasakė netrumpą prakalbėlę. Jis padėkojo gerb. klebonui kun. Ig. Albavičiui už jo gerą širdį jam; nes per 6 metus nebuvo jokių susipykimų. Nors p. J. Balsis ir atsisaukė iš vargoninkystės, bet mintyje prižadėjo būti arti vyčių. Jo atminčiai L. Vyčių 4 kp. įteikė jam dovanėlę, būtent, lempą (floor lamp).

L. Vyčių 4 kp. šis vakarėlis buvo paruoštas gana rūpestingai, su užkandžiais ir dailiu programėliu. Buvo dainų. Jas dainavo šios kolonijos žvaigždutės—p-lės D. Šulekaitė, F. Butneriūtė ir V. Valteraitė duetą ir A. Brazaitė. Visoms akompanavo muzikos tėvas, A. Pocius. Po to sekė prakalbėlės. Pasakė gerb. kun. prof. Urba, kun. Vaitikaitis, kun. Albavičius, A. Pocius ir kiti. Svečių susirinko vidutiniai.

T. F. B.

CHICAGO, ILL. Debatai. Gruodžio 10 d. McKinley Park svet. įvyko debatai tarp dviejų kuopų paskirtų kalbėtojų. Bandė rišti tokį gilų klausimą: "Ar dora

JUOZAS RAMANAUSKAS

nuo senai daug darbuojasi Vyčių organizacijoj; ypatingai L. Vyčių 8-toj kuopoj. Jis žymiai prisidėjo prie jos atgaivinimo. Dabar perėjo į kitą biznį, "wholesale fruit," 10512 So. Wabash Ave., tai daugiau laiko turėsiąs prisidėti prie lietuvių visuomenės darbuotės, ypač prie Vyčių 8-tos kuopos.

auga su civilizacija." L. Vyčių 112 kp. debatoriai: V. Balanda, D. Gustaitė ir J. Martišius laikė teigiamąją pusę; L. Vyčių 36 kp.: St. Pieža, O. Rezgaitė ir P. Balčiūnas ginčijosi už neigiamąją pusę. Debatų vedėju buvo V. Rūkštalis, teisėjais: kun. J. Šiaulinskas, P. Adomaitis ir M. Zujus.

Teisėjai išsprendė, kad abi pusi lygiai išsilaikė, nė katra neviršijo kitos. Tas sukėlė šiek-tiek nepasitenkinimo pas kai-kuriuos klausytojus.

Prieš debatų trumpai kalbėjo M. Zujus.

Klausytojų buvo nemažai, ir ne vien iš vietinių, bet iš įvairių kolonijų. Prasčiokėlis.

CHICAGO, ILL. 18-tos kolonijoj. L. Vyčių 4 kp. gruodžio 27 d. sekmadienio vakare rengia svaidininkams pagerbti vakarienę už atsižymėjimą per pereitą vasarą. Bus dalinamos dovanos ir graži programa. Ypač pasižadėjo dalyvauti geriausios solistės, k.t. neseniai atvykusios iš Springfield Juzė Sugentaitė, A. Brazaitė; iš West Side p-lė Bagdonaitė, K. Sabonis, Ant. Benaitis, ir mūsų vietinės panelės: D. Šulckaitė, V. Valteraitė ir kitos žymios dainininkės ir kalbėtojai. Visi yra kviečiami dalyvauti minėtoju puotoj. Malonėkit nepasivėlinti. Vakarienė ir programa prasidės lygiai 6 val. vak., o nuo 8-tos prasidės šokiai, pasilinksminimas.

Žinelės. A. Brazaitė per Kalėdas žada važiuoti į Springfield aplankyti močiutes ir sesutes, o ant svaidininkų vakarienės sugrįžti.

Klier. V. Mikaitis žada per Kalėdas apsilankyti Dievo Apveizdos parap. Aukštaitis.

NEW YORK IR NEW JERSEY APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS įvyks sausio 17 d. 1926 m., mokyklos kambaryje, 216 Ripley Pl., Elizabeth N. J., 2 val. po piet.

Prašoma apskrities kuopų gerai apgalvoti įnešimus, išdiskusuoti juos, pertikrinti, kad užmanymai ne tik Apskričiai, bet ir visai organizacijai suteiktų naudos.

Pereitas suvažiavimas, Harrison, N. J., įnešė, apsvarstė ir parėmė:

a) Kad vienas atstovas nuo dešimts narių reikia į suvažiavimą atsiųsti;

b) Mandatai be parašų dvasios vado ir valdybos nebus priimti;

c) Linden, N. J. kuopa neturinti dvasios vado, pačiuosuta nuo šio įsakymo.

Po suvažiavimo bus įvairių pasilinksminimų, k.t.: delegatų suvažiavimo pokilis, muzikališkas programėlis, prakalbų, parodymas, "exhibition" visokių artistiškių darbų Elizabeth kuopos mergaičių.

Elizabetho kuopa kviečia visus apskrities narius į šį iškilmingą suvažiavimą.

M. C. Vansavičiūtė, Apskr. Rašt.

CHICAGO, ILL. L. Vyčių Chicagos Apskritis rengia šokius sausio 10 d. 1926 m., Great Northern viešbučio Crystal ballroom, W. Jackson Blvd. ir So. Dearborn g-vė, Chicago, Ill.

CHICAGO, ILL. 18-tos kolonijoj. Gruodžio 14 d. mirė Tadas Stulgaitis, tėvas Bronės Stulgaitės, L. Vyčių 4 kp. fin. rašt.

BRANGAUS SVEČIO BELAUKIANT.

Didžiuliu laivu "Majestic" atplaukia mūsų naujojon tėvynėn—Amerikon svarbiu tautos reikalu dar vienas svečias, Lietuvos Seimo narys, gerb. kun. J. Dagilis, kurio vardas daugeliui mūsų jau yra gerai žinomas.

Kunigo Dagilio vardas labiausia yra žinomas Lietuvos socialistams ir jų sekėjams Amerikoje delto, kad socialistai net keletą kartų kesinosi ant jo gyvybės už tai, kad jis jiems išdrįso viešai teisybės žodį pasakyti, kad jis būdamas ištikimu Lietuvos sūnumi, karštomis savo kalbomis persergėjo Lietuvos liaudį nuo to pavojaus, kurį rengia socialistai.

Kun. Dagilis yra dar jaunas, bet energingas, darbštus ir iškalbus žmogus. Lietuvos visuomenės gyvenime jisai labai aktyviai dalyvauja. Seime irgi svarbią rolę vaidina, dirbdamas komisijose, dalyvaudamas svarstomųjų klausimų diskusijose. Savo nepaprasta energija, jisai išjudino Žemaitiją.

Visas Lietuvos gyvenimas jam gerai pažįstamas, nes jisai yra gimęs Suvalkijoj ir ten augęs, o Žemaitijoj daug metų uoliai dirbo visuomenės darbą.

Gerb. svečias norės aplankyti visas mūsų kolonijas, tad ruoškimės jį tinkamai pasitikti ir jo atvykimu pasinaudoti ir vietos lietuvių reikalams kelti bei judinti.

Federacijos Sekretorijatas.

BIBLIOGRAFIJA.

Karo Archyvas. Vyriausiojo Štabo Karo Mokslo Skyriaus Leidinys. Redagavo Majoras V. Steponaitis. Puslapių 344. Minkštais apdarais. Didelio formato. Dokumentaliai aprašo lietuvių kovą ties Griunvaldu, apie 1863-64 metų sukilimą, bolševikų buvimą Lietuvoje, Bermontiadą, sanitarinius skrajojamus būrius, Klaipėdos sukilimą, lietuvių karius Rusijoj. Pajvairinta žemėlapių piešiniais ir atvaizdais.

Giedra. Mėnesinis lietuvių katalikų moksleivių-studentų ir mokslus baigusių organizacijos Giedros organas. Redaktorius, kun. A. Linkus, 1515 So. 50th Ave., Cicero, Ill.; administracija, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. Prenumerata metams šioj šalyj \$2.00, užsienyj \$2.50. Gruodžio mėn. išėjo padidintas ir pajvairintas, papuoštas paveikslėliais. Kiekviena numeris vis įdeda žinučių iš Vyčių organizacijos darbuotės.

By doing nothing we learn to do ill.

If thou wilt, thou shalt be taught.

Ecclesiasticus.

Alaska daro eksporto ir importo metinio biznio virš \$100,000,000.

SPORTAS.

WATERBURY K OF L'S FORM BOWLING LEAGUE.

Waterbury, Conn. To while away a few dreary hours of the fast approaching winter months, the local K of L's have formed a bowling league, which, it seems, will prove a howling success.

Monday, November 2, a score of enthusiastic rollers met at the Lafayette alleys, and our Rev. J. J. Valantiejus, a friend of all the youth of Waterbury, and an interested co-worker in all their undertakings, honored the league by rolling the first ball in the general direction of the pins.

The league was formed with the intention of upholding good fellowship and sportsmanship among the fellows of the club, and will consist of seven series, lasting 21 weeks.

Ben Kenaušis and A. Dulskis are the Committee which had all the arrangements in connection with the forming of the league. D.

* * *

Ray Miller, a Chicago featherweight, is following the fight game to finance his schooling as an art student.

* * *

Prong-horned antelope, the only species of antelope native to America, number about 30,000 in North America, in a total of 286 scattered bands. Millions once inhabited the continent.

* * *

KNIGHTS OF LITHUANIA VICTORIOUS.

The Speedboys and the Juniors Win Basketball Games.

Waterbury, Conn. The speedy Knights of Lithuania Speedboys accomplished what seemed impossible when they defeated the Beavers, a colored aggregation of hoop stars, hailing from the northern section of the city, by the tune of 29-11, in the opening game of the season. The game was full of thrills from the start to the finish, the Knights starting like a house on fire, the scoring standing 16-4 at the close of the first half. Captain Joseph Alexandravičius of the Knights had the spectators on their feet with his amazing long shots, and his all-around playing.

George Owl, Cherokee Indian, coach of the local Knights, should be given much credit towards the team's first victory, working out many plays, which brought many rounds of applause from the hundreds of spectators.

The shooting of Joseph Alexandravičius was the outstanding feature of the K of L-Beaver contest, while Johnny Fellandravičius and Harry (Doddo) Kenaušis played a whale of a game in the back court.

The Knights of Lithuania Speedboys deserve credit for this win over the champion colored aggregation of Waterbury, as they had to do some speedy work to turn the trick. The teamwork of the Knights was the prettiest ever seen on the Duggan School Gymnasium.

Juniors. In the preliminary contest, Captain Edward Ališauskas led the K of L Juniors to victory over the Brooklyn Dodgers by the score of 24-11. The K of L Juniors led practically all the way and set a fast pace throughout the game. The fact that the Juniors missed numerous easy shots prevented them from rolling a larger score. Raymond Kanis, left forward of the K of L Juniors, featured with his shooting, scoring 17 of the 24 points made by the team. Capt. Ališauskas, John Mažeika, Peter Pranulis, Anthony Jonikas, and Joseph Zubras featured with their classy passing, and dribbling. The K of L Juniors' next opponents will be the Naugy High School Reserves.

The summaries of both games are as follows:

K of L SPEEDBOYS (29)

	F. G.	F.	Total
Jos. Alexandravičius, rf	5	1	11
Tom Delinkas, lf	2	1	5
Peter Pranulis, lf	1	0	2
John Stankus, c	2	0	4
Jim Poceta, c	0	0	0
Harry Kenaušis, rg	1	0	2
John Fellandravičius, lg	2	1	5
Edward Dereškevičius, lg	0	0	0
Total	13	3	29

BEAVERS (11)

	F. G.	F.	Total
Hardy, rf	0	0	0
Hunter, lf	2	0	4
Conner, c	1	0	2
Mitchell, rg	1	0	2
Minnis, lg	1	1	3
R. Garner, rg	0	0	0
Total	5	1	11

Referee: Parazelli. Time: 4 ten-minute periods.

K of L JUNIORS (24)

	F. G.	F.	Total
Ray Kanis, rf	8	1	17
Ed. Ališauskas, lf	3	0	6
John Zubras, c	0	0	0
Anthony Jonikas, rg	0	0	0
Peter Pranulis, rg	0	0	0
John Mažeika, lg	0	1	1
Total	11	2	24

BROOKLYN DODGERS (11)

	F. G.	F.	Total
Ed Rice, rf	0	1	1
Jackobs, lf	0	0	1
Cal, lf	1	0	2
C. Balanda, c	1	2	4
C. Pranulis, rg	1	0	2
Ad. Jonikas, lg	1	0	2
Total	4	3	11

Referee: Parazelli. Time: 4 ten-minute periods.
Score: First half—17-6 favor Knights.

J. V. Stankus

Manager John Stankus, and Assistant Manager Benjamin Kenaušis, of the Knights of Lithuania Speedboys and Junior Quintets are out with a challenge to any K of L Basketball teams in the state of Connecticut, or any nearby states, for a game to be played on the opponent's court. The Speedboys' Quintet averages weight of 135-140 pounds, while the Juniors' weight is 110-115 pounds.

The K of L 7th Branch would prefer to hear from the Hartford K of L, or Worcester K of L, or New Britain Lithuania A. C. There are a number of open dates on the schedule that the management has yet to fill, and communications from the teams averaging the above weights, will be gladly received. For games write to the following address: Manager John Stankus, care of the Knights of Lithuania Athletic Club, 85 Green Street, Waterbury, Conn.

President von Hindenburg recently unveiled a monument at the Karlshorst, Germany, race track, extolling the valor of jockeys of that country.

* * *

Within the ten weeks of the football season 12,000,000 people attend games in different parts of the country.

* * *

James J. Jeffries, former heavyweight champion of the world, is 50 years old.

* * *

The women's record for throwing a baseball—226 feet—is held by Miss Gladys Palmer of Madison, Wis.

* * *

SMOKER.

Waterbury, Conn. The K of L Lodge 7 arranged a smoker for Sunday, November 15, and, thanks to the hard working Committee, the affair proved to be one of the best of its kind ever held.

Seven well matched bouts of three rounds, solos by B. Girkonis, speeches by Rev. Marcoux, M.S., Rev. J. J. Valantiejus, Peter Shea and Johnny Brichel made up an

interesting evening, and sent the patronizers away with a smile.

Rev. J. J. Valantiejus, honorary chairman of the Smoker Committee, deserves much praise and credit for the success of the affair, and we hope that Father Val will always be our advisor, and help out in tight places.

* * *

FUTBOLAS LIETUVOJ.

Sekmadienį, lapkričio 29 d. "Žako" aikštėje ("Makabi" aikštėje buvo daugiau sniego), įvyko pusiau finalinės rungtynės tarp Kauno apygardo nugalėtojo—"Kovas" ir Šiaulių apygardo nugalėtojo—L.F.L.S. "Kovas" išėjo su kai kuriais atsarginiais, dėl to žymios persvaros nebuvo. Šiauliai turėjo neblogą tempą, bet snieguota-slidi aikštė neleido įsismaginti. "Kovas" pasižymėjo geresne technika. Rungtynių nebaigė Šiauliai, po 2-jų jiems įmuštų golių, apleido aikštę. Rungtynės baigės 2:0, (1:0) Kauno naudai. "Kovui" lieka nugalėti tik Klainėdos—"Treją." Jei jam tai pavyktų, liktų 2 m. Lietuvos nugalėtoju.

"L-va."

Kas Girdėti

NEPRIKLAUSOMOJ LIETUVOJ.

Kaunas. Sausio m. 2-4 dd. Kaune įvyks V lietuvių katalikų kongresas.

Prasimanymai prieš kunigus. Kai kurie laikraščiai jų tarpe "Memeler Dampfboot" (Nr. 280), paleido žinią, kad Lietuvos vyskupas gavęs iš Šv. Tėvo raštą, kuriuo reikalaujama, kad dirbą politikos darbą kunigai atsistatydintų nuo kunigavimo ir kad tam klausimui aptarti 1926 m. sausio mėn. įvyksianti Lietuvos dvasiškijos konferencija. Esame iš kompetentingos įstaigos įgalioti pareikšti, kad visos minėtos žinios nėra tikros. Lietuvos vyskupai jokio rašto ar nurodymo tuo klausimu iš Apaštališko Sosto nėra gavę.

Kauno "Lietuva."

Kybartuose susekta slapta muitinė. Būta pasidirbta slaptų raktų išmušt antspausdoms. Šmugelninkai gaudomi. Kaltininkai traukiami atsakomybėn.

Klaipėda, 2, XII. Pareiškė nepasitikėjimą. (Elta). Klaipėdos Seimelis gruodžio 2 d. posėdy pareiškė naujai sudarytai Juozupaičio direktorijai nepasitikėjimą.

Naujos sidabrinės monetos jau pasklido apyvartoje po 1, 2 ir 5 litus.

Vieno lito monetose iškalta "1," žodžiais "vienas litas" ir ažuolo šakelės ornamentas.

Dviejų litų monetose iškalta skaitmuo "2", žodžiais "du litu" ir rūtų šakelių ornamentas.

Penkių litų monetose iškalta skaitmuo "5", žodžiais "penki litai" ir žydinčios tulpės ornamentas.

Visų sidabro monetų antroje pusėje iškalta vyties ženklas, L. d. k. Gedemino stulpų ženklas, skaitmuo "1925", ir žodžiai "Lietuvos Respublika."

Visos monetos turi šviesią baltą išvaizdą ir karbuotus kraštelius.

Kalinių sukilėlių byla. Kariuomenės teisme gan ilgai truko nagrinėjimas 71 kalinio bylos. Šitie kaliniai buvo kaltinami sukėlę pereitais metais Kauno sunkių darbų kalėjime maištą. Vienas nubaustas mirti, kitas ligi gyvos galvos kalėti, 12 išteisinta, kiti sunkių darbų kalėjimu įvairiam laikui.

Cenzūra užsienio laikraščiams. Pastaruoju metu Lietuvos pradėjo plaukti iš užsienio įvairūs nepadoraus turinio leidiniai, o be to dar įvežami ir platinami tie užsienio laikraščiai, kuriuose skleidžiama pramanytos žinios ir biaurojamas Lietuvos vardas. Dėl to vidaus reikalų ministerija nutarė įvesti užsienio laikraščiams cenzūrą. Tuo būdu bus apsaugotas kraštas nuo viso šito šlamšto.

Sąlyga gauti iš Žemės Banko paskolą. Šis bankas duoda paskolas tik tiems, kurie turi nuosavos žemės ir gali ją įkeisti bankui.

Nesamu dalykų nepasitikimi. Klaipėdos krašto seimelio vokiškoji didžiama pirmam posėdy pareiškė nepasitikinti Krašto direktorijai, kuri, kaip žinoma, dar prieš susirinkiant seimeliui atsistatydino. Be to tos pat grupės sumanyta ir priimta karštas parlamento praktikoje dalykas paklausimų reikalui. Sulig šitos tvarkos laikomas teisėtas paklausimas, pasirašytas ne mažiau trijų atstovų.

Išvažiavo Amerikos lietuvių. Nesenai išvažiavo Amerikon Lietuvoje viešėję katalikų moterų veikėja p. A. Nausėdienė ir choro solistė p. O. Pocienė.

Sustojo eiti "Kauno Naujienos." Nesenai pradėjęs eiti Kaune naujas nepartinis dienraštis "Kauno Naujienos" sustojo 20 nr. dėl pinigų stokos.

Lietuviškas cukrus. Nesenai parvežta 3 vagonai cukraus, pagaminto Rustenburgo cukraus fabrike iš lietuviškų runkelių.

Septynių metų kariuomenės sukaktuvės. Lapkričio 23 d. sukako septyneri metai nuo dienos pasirodymo pirmo Lietuvos kariuomenei įsakymo. Tą dieną Kauno Karo Muziejų atitinkamai paminėta, dalyvaujant Ministeriui pirmininkui ir Krašto apsaugos minist. dr. L. Bistrui, vyriausio štabo viršininkui ir kitiems.

Prekės, kurių kaina pigesnė negu prieš karą: Žirniai, 4 procentai; šienas, 22 proc.; vištos, 21.2 proc.; kalakutai, 17.9; cukrus gab., 7 proc.; anglis, 21.9 proc.; dobilai, 15.2 proc.; šiaudai, 16.2 proc.; antys, 16.7 proc.; silkės, 8.2 proc. Visos kitos prekės yra brangesnės, negu prieš karą 33 procentais.

LENKŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ.

Stato Čiurlioniui paminklą. Laikinas Vilniaus Lietuvių Komitetas pereinamais metais nutarė pastatyti Vilniaus kapinėse ant M. K. Čiurlionio kapo paminklą. Dabar šitas nutarimas pradėta vykdyti.

Vėl apsirgo dr. Basanavičius. Kiek pasveikęs gerb. mūsų tautos darbuotojas dr. Basanavičius vėl apsirgo. Gydytojai pataria ligoniui ilgesnį laiką susilaikyti nuo darbo ir rūpesčių.

Naikina okupantus. Raškovičių valsč., Maksimovskio kaime susirinkusiems okupantų kareiviams ir policininkams besilinksminant, pro langą įdardėjo į vidų didelė bomba, kuri sprogusi sunaikino daug okupantų.

Surašinės gyventojus. Ateinančių metų pradžioje Vilniaus mieste, Ašmenos, Švenčionių, Vilniaus ir Trakų apskrityse ir dalies neįtrauktos teritorijose, įjungtose į Braslavo, Lydos, Augustavo, Gardino ir Suvalkų apskritis, okupantai surašinės gyventojus.

Viskas pareis nuo patarėjų. Vilnius, XI-26 (Elta). "Vilniaus Aidas" dėl Ciepliako paskyrimo rašo: "Naujai paskirtas Vilniaus arcivyskupijon arcivyskupas J. Cieplikas yra jau senas žmogus. Jo amžius neleidžia tikėtis, kad galėtų čia valdyti be patarėjų. Daug pareis nuo to, kas bus jo patarėjai."

Nauja pradžios mokykla. Vilnius, XI-26 (Elta). Vilnių atidaryta ir pradėjo veikti nauja "Ryto" pradžios mokykla. Tiek mokykla, tiek mokytoja yra valdžios užtvirtinta. Leidus atidaryti šią mokyklą dabar lietuviai Vilnių sau turi dvi pradžios mokyklas. Daugiau leidimų lenkai neduoda.

Kaip okupantai suktybes slepia. "Przegląd Wilenski" dėl neseniai įvykusio puolimo Ceikinės miestely, kur beveik visa lenkų spauda, kaip paprastai, primetė lietuviams šauliams, rašo, kad ta pati spauda staiga nutilusi ir neteikianti jokių pranešimų apie tardymo vaisius. Pasak laikraščio, puolimas Ceikinė, Švenčionių apskr., esąs labai slaptingas, nes per jį turėta tikslo sunaikinti tik dokumentai, buvę vietinėje valsčiaus valdyboje. Tą paslaptį, pasak laikraščio, tur būt jau susekęs tardymas, bet jo vaisių dėl nežinomų priežasčių nenorėjusi ar nedrįsusi paskelbti lenkų spauda.

Nesenai ties demarkacijos linija tarp lenkų policininkų kilo kivičas, kurio metu jie susižaudę pašovė policininką Stefanskį. Šis, bijodamas vyresniųjų bausmės pranešė, kad juos puolę lietuviai šauliai. Lenkų spauda kaip ir Ceikinės įvykį pučia ir primeta lietuviams.

SVETUR.

Prašo palengvinti sąlygas darbininkams išvažiuoti Latvijon. Ryga, 28. XI. (Elta). Žemės ūkio darbininkų stakai pašalinti latvių ministerių kabinetas nutarė atleisti nuo mokesnio už vizas visus įvažiuojančius į Latviją ir išvažiuojančius iš jos Lietuvos darbininkus laikotarpį nuo balandžio 1 d. iki lapkričio 1 d.

Be to, latvių ministerių kabinetas nutarė kreiptis į Lietuvos vyriausybę prašydamas palengvinti išvažiuavimo sąlygas norintiems vykti į Latviją Lietuvos darbininkams.

Rytprūsių mažumos turės 1 atstovą. Tilžė, XII-2 (Elta). Rinkimuose į Rytprūsių provincijos seimelį lietuvių sarašasavo 1.067 balsu. Kadangi vienam atstovui praversti reikalinga 12,000 balsu, tai atskirai lietuviai negaus nė vieno mandato. Vis dėlto mažumų blokas, į kurį įeis ir lietuviai, seimely turės vieną vietą.

"Garsus" lenkų karo ministeris. Londonas, 1. XII. (Elta). "Daily Herald" rašydamas dėl naujo lenkų ministerių kabineto, pabrėžia, kad Lenkijos karo ministerių naskirtas generolas Želigovskis, kuris 1920 metais pagrobė Vilnių, o 1919 metais suruošė nemaža pogromų Galicijoje.

Zlotas vėl krinta. Londonas, XII 1 (Elta). Radio žiniomis, Lenkijoje vėl nukrito zloto kursas. Lenkų finansų ministeris Zdziechowski išpėja gyventojus, kad jei jie ir toliau slėps dolerius, tai tuo dar labiau pablogins sunkią lenkų padėtį.

Maskva. Rusų telegramų agentūrų žiniomis, rusų lietuvių derybos dėl ekonominio susiartinimo jau baigėsi. Visa eilė klausimų, kaip štai savitarpės prekybos kėlimo ir tranzito klausimai radę gerą išrišimą.

Suomių rašytojas ir didelis lietuvių prietelis profesorius Niemi parašė knygą apie Lietuvą. Ta knyga įdomino suomius. Visų pakraipų laikraščiai labai gerai atsiliepia apie lietuvius ir kviečia šias tautas artintis.

Kas Klausia-Tas Neklysta

(QUESTION BOX)

Klaus. Kada laikraščiai atsirado Suv. Vals.?

Stasys.

Ats. Pirmą laikraštį Suv. Vals. (tada dar buvo Anglijos kolonijos) spausdino rugs. 25 d., 1690 m., Boston, Mass.

Ques. My room is near the church. Through my window I can hear and see what is going on in the church. Could I fulfill the precept of the church, i.e., to hear Mass on Sundays Holy Days of Obligation, praying in my room?

Guzienė.

Ans. No! You must be bodily present where the Mass is being celebrated, in the proper place. You must be morally present so as to form one of those who are together hearing and offering up the Holy Sacrifice.

Klaus. Kada Joana Arkietė mirė?

J. J.

Ats. Joaną Arkietę (Joan of Arc) anglai sudegino ant laužo rug. 30, 1431 m.

Ques. Does man derive his existence from some lower form of animals? If so, give proofs; if not, give proofs.

Peter Kaziūnas, Wright, Minn.

Ans. Man cannot derive his origin through natural evolution from the brute, because his soul is of a spiritual nature and for this reason it requires a creative act on the part of God.

Klaus. Ar tiesa, kad Šv. Jonas turėjo aukso burną ir užtai vadinosi "Auksaburniu"?

Ats. Šv. Jonas Krizostomas yra vadinamas "Auksaburniu" vien dėlto, kad jis buvo labai iškalbingas Evangelijos skelbėjas; kad iš jo burnos ėjo tai, kas yra brangiausia, teisingiausia ir švenčiausia.

Ques. What are the smallest countries?

Stogaitis.

Ans. The smallest countries in the world are Monaco, eight square miles; San Marino, forty-six square miles; Liechtenstein, sixty-five square miles; Andorra, 140 square miles, and Danzig (free city), 720 square miles.

Ques. Can it be proven that Adam was not the first man? If so, give date, if possible.

Peter Kaziūnas, Wright, Minn.

Ans. The first man was created by God. The Bible calls him Adam. In Semitic languages Adam means "man" or "mankind." Originally it was used as a common rather than a proper name. If the Bible were written in the English language, Adam would have been called Man.

Ques. Should Holy Viaticum be given to children?

Vincuks.

Ans. Yes, if they can distinguish the Body of Christ from common food and accord it respect and adoration.

ŠURUM - BURUM

Kostas Gelvainis

KALĖDŲ NAKTĮ.

Sužibo žvaigždė toluoj,
Ir spindi nuostabi šviesa;
Ji skelbia žemei, kad tamsoj
Gimė Karalius mylįs šviesa.
Kur menka kryptanti bakužė,
Akordai giesmių susipyfė;
Nušvito sodai ir giruzė
Didįjį Viešpatį pažinę.

Ir gaudžia varpai sutartinę,
Dangus jau blaivosi aukštai.
Ir neša žemėn linksma žinią
Nekalti, gražūs angelai.

Kalėdos, 1923.

š š š

Mighty hearts are held in slender chains.

Alexander Pope.

š š š

MŪSŲ PANELIŲ OBALSIAI:

Striuku sijonėliu, ilgomis kelnelėmis;
Per naktele kad ir nemiegosiu,
Bet su berneliu paūliavosiu.

Juokdarys iš Harrisono.

š š š

A CHAPTER 24 GIGGLE.

Helen—"It's funny that the pupil of the eye never learns anything."

Frances—"Yes, and it's curious that the bridge of the nose is never crossed, and the roof of the mouth never repaired."

š š š

Nors kartą chicagiškių laisvamųjų bliofas dideliai vardais neblogai atrodė: kai anglų spaudoj pareiškė protestą prieš ark. Ciepliako išsireiškimus apie lietuvių lenkų "brolę."

š š š

Our own Pr. Paliulis, expert revisor of figures, seems to "limp" a trifle in figuring when he gets on the alleys at Schueneman's—he reaches somewhere between 75 and 100—and then gets kind-a "stuck" y'know.

Frentas Sporte.

š š š

Learning by experience is painful, especially if you're trying to figure out which headlight on the approaching auto is burning.

A. Valaitis, of 102nd Chapter.

š š š

NĖR KO ŠTEBĖTIS.

Ponas.—Vai tu, tinginy, tinginy, turi geras akis ir nematai.

Tarnas.—Aš su dviem, tai nėr ko stebėtis, o ponas su keturiomis ir tai nematai.

Juokdarys iš Harrisono.

š š š

WATER DID THE REST.

"Waiter, this coffee is nothing but mud."

"Yes, sir, it was ground only a little while ago."

š š š

Old-timerių lyderis adv. Jonas Brenza sako, kad ateinančią vasarą vyčiai svaidininkai lengvomis baikomis old-timerių nenugalės.

š š š

PAIEŠKOJIMAS.

Kur dingo Chicagos Bridgeporto Vežimas kurs "Drauge" daug figuriavo?

Eitynstrytis.

CHAPTER 36 HAS THIS WISE GUY.

Long Ago.

Sure, John Gotaut was a small boy, a rather wise boy.

Once a doctor directed John to soak his feet in salt water to toughen them. He considered the matter thoughtfully, and then remarked to himself:

"It's near time for me to get a lickin'. I guess I better sit in it."

B.

š š š

VOT IR BARZDYLAJ.

Ant. Valonis pasakė netik spyčių, bet ir eilę spyčių per Liet. Vyčių 24-tos kp. sukaktuvių vakariene gruodžio 13 d., bet jokio Holstryčio barzdylos nemačiau vakarėlyj. Tai dabar nežinos kas ten galėjo būti ar nebūti.

Žydrioji.

š š š

GAILESTINGAS SAMARIETIS.

Piliėtis (policininkui).—Na, kam tu mane velki, juk aš negirtas, tik mano galva įkaitusi.

Policininkas.—Tai ir vedu šaltojon, kad tavo galva tenai atvėstų.

Juokdarys iš Harrisono.

š š š

TO PROVE "SHE" LOVES YOU.

You love her—that is granted.

Everyone loves a lover—axiom.

You are a lover—that is granted.

Then she loves you.—Q. E. D.

X.

š š š

JAUNAVEDŽIŲ TRAGEDIJA.

Juozas.—Jei aš būčiau žinojęs, kad tas tunelis bus toks ilgas tai būčiau tave pabučiavęs.

Marytė.—Juozai! Ar tai ne tu mane pabučiavai?

š š š

A COLORADO woman killed 140 rattlesnakes to save her children.

What a prohibition officer she would make!

A. Valaitis, of 102nd Chapter.

š š š

Ar pažįstate:

"Inteligentą" neinteligentiško pasielgimo?

Amžiną "nevierninką" Vinčą?

Idealistą išsižadėjusį savo svajonių?

Apsivylusį laisvamųjų berną, kurs tikėjos iš laisvamųjų sau politinės karjeros?

Socialistą netikintį į socializmą?

Grioviką, kurs nieko nepastato į sugriautojo vietą?

Diplomatų bičiulis.

š š š

Sed—"Yes, I came all the way from England to see your university."

Sap—"Somebody's been foolin' yuh. It aint mine."

š š š

"Nieką iš nieko galima padaryti, pinigų—ne." Prieš dvidešimt, na, kad ir prieš dešimt metų, ar būtų kas tikėjęs, kad Holstričio gazietos Pijus tiek nusileistų nuo dausinių svajų prie tokio išsireiškimo.

Ex-cicilikas.

š š š

PUSĖ BĖDOS.

Bankininko žmona (vyri).—Antanėli, tavo kasininkas, kurį laikei ištikimu žmogumi...

Bankininkas.—O Dieve! Kas atsitiko? Sakyk! Sakyk greičiau!

Žmona.—Pa... pabučiavo... mane.

Bankininkas.—Na, aciū Dievui! Ffu! O aš maniau, kad su kasa pabėgo.

Juokdarys iš Harrisono.

'Tis the convinced belief of mankind that to make a poet sing you must pinch his belly, as if the Almighty had constructed him like a certain rudimentary vocal doll.

Francis Thompson.

š š š

Jeį ne Vilkišius, tai kas žin ar Mickeliūnas būtų šiandie vedęs? Kokių dabar dėkingumu Juozas atsimoka Jonui?

Magdukė.

š š š

SLEEP AND DREAM ON.

LONDON—A day in the ideal socialistic state as pictured by George Bernard Shaw: Four hours' work, eight hours' sleep, four hours for drinking, dressing and undressing; eight hours' leisure.

š š š

PERKŪNIJA BE ŽAIBŲ.

Vyriui nežinant moteris prisirašę prie Šv. Kazimiero dr-jos. Vyras pamatęs punda knygų ir imdamas "Kauno Kalendorių" sako: "Tai jau ir tu prisirašei prie tos klerikalinės organizacijos... Nugį, štai bemoksliai, liepos mėnesį 11 ir 12 perkūnija su žaibais. Kas gi kada girdėjo perkūnijų be žaibų?"

Moteris. "Nugį, kad tu, širduti, pareini namo girtas, tai aš ir girdžiu perkūniją be žaibų." Koresp.

š š š

DO YOU KNOW ANY SUCH?

A little mind is boastful and incredulous, for he fancieth all knowledge is his own. M. Tupper.

š š š

IŠ ABITURIENTO LAIŠKO.

Labiausia, gerbiamas pone, banko direktoriau! Trokštu aukštųjų mokslų, užsienių... Esu neturtingas, o matydamas kaip kiti lengvai naudojasi Jūsų malonėmis, visur Jus gerbdami, linksmai užsienį gyvendami, prašau ir man suteikti pagalbą. Ateity, labai atsilyginsiu, mano galėsite lengviau gyventi, be rūpesčio. Aš tikrai esu pasiryžęs už Jūsų gerą širdį užimti dabartinę taip atsakingą Jūsų vietą—Jus paliuosuoti nuo darbo.

Praš. Vaišinis.

š š š

Mūsų nuoširdūs linkėjimai visiems: linksmų šv. Kalėdų, laimingų Naujų Metų.

Bum Čik Čik ir Visi Kiti.

—o—

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

A. Matutis. Veikalą "Paskutinioji vaidelutė" gavome. Ačiū. Pradėsime spausdinti sekančiame numeryje.

K. Gelvainis, Antanas Vilitis. Eilėraščius gavome. Ačiū. Skaitysime juos.

—o—

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA

DVASIOS VADAS: Kun. Dr. J. Navickas,
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

PIRMININKAS: Dr. Mikas Bagdonas,
1689 Cambridge St., Cambridge, Mass.

VICE-PIRMIN.: Jurgis Vitkauskas,
108 Inslee Pl., Elizabeth, N. J.

VICE-PIRMIN.: Mok. Juzė Leonaitė,
48 Aetna St., Worcester, Mass.

RAŠTIN. ir ADMINISTR.: Pranas L. Savickas,
726 West 18th Street, Chicago, Ill.

IŽDININKAS: Antanas Valonis,
2201 West 22nd St., Chicago, Ill.

IŽDO GLOBĖJAI:

A. Rubliauskaitė, 309 S. Kildare Ave., Chicago, Ill.
A. Ivaška, 366 W. Broadway, S. Boston, Mass.
B. Rosenbergis, 94 Clinton Ave., Maspeth, N. Y.

SPORTO ORGANIZATORIAI:

Adv. St. Vaškelevičius, 4 Lafayette St., Worcester, Mass.

Ad. Liutkiūtė, 129 Congress Ave., Waterbury, Conn.

REVIZIJOS KOMISIJA:

Kun. P. Vaitukaitis, 717 W. 18th., Chicago, Ill.

Pr. J. Paliulis, 2120 Alice Place, Chicago, Ill.

Alf. Panavas, 4601 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill.

P. A. Sedemka, 6340 S. Albany Ave., Chicago, Ill.

St. Šimulis, 726 W. 18th Street, Chicago, Ill.

LITERATINĖ KOMISIJA:

Kun. K. Urbanavičius, 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.

Kun. Pr. Strakauskas, 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.

Apolonija Stašaitė, 11 Cross St., Norwood, Mass.

Stud. St. Kneizys, 308 E. 9th St., So. Boston, Mass.

Stud. J. Bulevičius, 144 E. 4th St., Homestead, Pa.

"VYTIES" REDAKTORIUS: Pr. Zdankus,
4736 So. Wood St., Chicago, Ill.

SPAUSTUVĖS VEDĖJA: Sofija Navickaitė,
4736 S. Wood St., Chicago, Ill.

GYDYTOJAS-KVOTĖJAS: Dr. A. Jovaiša,
4449 So. California Ave., Chicago, Ill.

LEGALIS PATARĖJAS: Adv. Kazys Česnulis,
2201 West 22nd St., Chicago, Ill.

—o—

TURINYS

Šv. Kalėdos ir Nauji Metai. Kun. Pr. Vaitukaitis.	651
Eilėraščiai: "Iš priežasties naujų 1926 metų prakilnam Vyčių jaunimui"—kun. J. Židanavičiaus, "Nauji Metai"—P. Erūno.	652
Kalėdų Aušrinės pasaka. Šyvinis.	653
Eilės: "Nauji Metai"—M. Gustaičio.	653
Ateitininkas. J. T. Smith. Vertė A. K. Tauragis.	654
Verkė sesutė. J. Narbutas.	655
Eilės: "Saulėi tekant"—Stasio Būdavo.	655
Belaukiant Naujųjų Metų. A. Matutis.	656
Ateitininkai—Lietuvos ateitis. Kun. St. Kiškis.	659
Eilėraščiai: "Pasveikinimas šv. Kalėdų dienoje"—Margalio, "Naktį"—J. Žvelgūno, "To Lithuania"—Stella Maris.	660
Kalėdų sapnai. Jurgis Daina.	661
Eilės: "***"—Anūko-Dainoros.	663
The myths and legends of Lithuanians. Age Meyer	664
Benedictsen.	664
Iš mano sakyklos. Rašo kun. Dr. J. Navickas.	667
Eilės: "Lenk medelį pakol jaunas"—J. Naruševičiaus.	668
Pastabos ir Apžvalga.	668
Eilės: "Jaunystės žiedas"—P. Erūno, "Žinau tik vieną šalį"—R. Kalnelio.	669
Kas Jaunimo Veikiama.	670
Brangaus svečio belaukiant, Federacijos sekretorijatas.	673
Bibliografija.	673
Sportas.	674
Kas Girdėti.	675
Kas Klausia—Tas Neklysta.	676
Šurum-Burum.	677
Paveikslai: 1. Dr. Jonas Poška su p. Albina Poškiene (671), 2. Juoz. Ramanauskas (673).	

"VYTIS"

4736 S. Wood St.

Chicago, Ill.